

Buletin lunar
al CNPF – luna
septembrie, 2019

2

Decizii ale Consiliului
de Administrație al Comisiei
Naționale a Pieței Financiare

3

Portretul economic al timpului
pe care îl avem în față
arată așa cum îl schișăm

4

Vizită de studiu a angajaților CNPF în Germania

Un grup de specialiști din cadrul Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) a efectuat, în perioada 21-25 octombrie, o vizită de studiu în orașul Frankfurt, Germania, cu scopul de a se documenta și a prelua experiența germană în domeniul reglementării și supravegherii instituțiilor financiare, în speță a băncilor cooperatiste – succesoare a fostelor uniuni de credit (similare asociațiilor de economii și împrumut din R. Moldova).

Schimbul de experiență a fost focalizat pe preluarea celor mai bune practici și standarde de supraveghere bazate pe risc aplicate de către Autoritatea Federală de Supraveghere Financiară (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht – BaFin) asupra întregului sector financiar din Germania.

De menționat că BaFin a fost creată la 1 mai 2002, în rezultatul contopirii Oficiului Federal de Supraveghere a Băncilor (Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen – BAKred) cu Oficiul Federal de Supraveghere a Valoanelor Mobiliare (Bundesaufsichtsamt für den Wertpapierhandel – BAWe) și Oficiul Federal de Supraveghere a Asigurărilor (Bundesaufsichtsamt).

BaFin este responsabilă de supravegherea a: 1.630 de bănci, 720 de instituții de servicii financiare, 40 de servicii de plată și monede electronice, precum și 90 de sucursale germane ale instituțiilor de credit străine din Spațiul Economic European, aproximativ 540 de companii de asigurare și 30 de fonduri de pensii, aproximativ 6.300 fonduri de investiții, precum și circa 400 societăți

de administrare a activelor. BaFin are peste 2,6 mii angajați care activează la Bonn și Frankfurt pe Main.

Sistemul bancar al Germaniei este divizat în trei tipuri de instituții, care la situația din 31.12.2018 înregistrau următoarele cote în baza activelor deținute: bănci private – 42,9%, bănci publice – 27,9% și bănci cooperatiste în număr de 876 instituții, cu o pondere de 16,5% din piață. De notat că la aceeași dată, instituțiile respective dețineau cote aproximativ egale de depozite atrase de la populație.

Apariția primelor instituții predecesoare băncilor cooperatiste a fost consemnată încă la începutul secolului XIX, fiind instituite prin două curente de ajutor reciproc în baza

modelului „Raiffeisen and Schulze-Delitzsch”, care pe parcursul a mai multor decenii au evoluat în bănci cooperatiste clasice.

Un alt subiect important discutat a fost mecanismul de funcționare a schemei de protecție a depozitelor aferent băncilor cooperatiste, gestionat de către Asociația Națională a Băncilor Cooperatiste din Germania (BVR Institutssicherung GmbH).

Este de remarcat faptul că pe parcursul anilor de existență a Fondului nu au fost efectuate careva plăți în favoarea deponenților. Aceasta s-a datorat implementării unui mecanism de avertizare timpurie și constatare precoce a eventualelor probleme în cadrul activității participanților la Fond.

De asemenea, angajații CNPF s-au informat cu particularitățile de funcționare și interacțiune a biroului istoriilor de credit cu sursele de formare a acestora, precum și cu rolul companiilor de audit în supravegherea băncilor cooperatiste.

Vizita în Germania a fost organizată cu suportul Unității Consolidate pentru Implementarea Programelor IFAD (Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă) în R. Moldova, care este un partener important al autorității de supraveghere, contribuind substanțial, prin diverse proiecte, la dezvoltarea și consolidarea calitativă a sectorului Asociațiilor de Economii și Împrumut din țară.

Serviciul de presă al CNPF

Curs valutar
30.10.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.5372
EUR	1	19.4357
UAH	1	0.6971
RON	1	4.0871
RUB	1	0.2743

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

**Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

**ÎN ATENȚIA COMPANIILOR –
ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!**

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile „Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică “Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 9 • 2019

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna septembrie 2019, în Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost înregistrate trei emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 15,09 mil. lei (Tabelul nr. 1).

Volumul emisiunilor de acțiuni în luna septembrie 2019 a constituit 15,09 mil. lei, ceea ce indică o creștere semnificativă cu 15,07 mil. lei comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (Diagrama nr. 1).

În ianuarie-septembrie 2019 au fost realizate 22 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 169,92 mil. lei, ceea ce constituie o descreștere cu 299,0 mil. lei sau cu 63,76% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția numărului și a volumului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2015-2019 este reflectată în Diagrama nr. 2 și Diagrama nr. 3.

În ianuarie-septembrie 2019, fluxul de investiții străine a constituit 20,44 mil. lei sau 12,03% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie-septembrie 2019 a crescut cu 3,15 mil. lei sau cu 18,22% față de aceeași perioadă a anului precedent (Diagrama nr. 4).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În luna septembrie 2019, pe piața secundară au fost efectuate 256 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 37,86 mil. lei raportate la 2,18 mil. valori mobiliare.

În ianuarie-septembrie 2019, pe piața secundară au fost efectuate 4 163 tranzacții în volum de 4 905,38 mil. lei, volumul acestora înregistrând o creștere cu 1 460,24 mil. lei sau cu 42,39% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (Tabelul nr. 2).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în septembrie 2019 după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora este reflectată în Diagrama nr. 5 și Diagrama nr. 6.

Totodată, în luna septembrie 2019, pe piața secundară, CNPF a aprobat un prospect al ofertei de preluare obligatorie a valorilor mobiliare (Tabelul nr. 3).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în luna septembrie 2019 pe piața reglementată au fost efectuate 14 tranzacții în volum de 1,51 mil. lei raportate la 0,02 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor, ponderea maximă după volum a revenit la 8 tranzacții de vânzare-cumpărare, care constituie 0,99 mil. lei sau 65,56% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată. Totodată, șase tranzacții ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachete unice) au constituit 0,52 mil. lei sau 34,44% din volumul total al tranzacțiilor efectuate (Diagrama nr. 7).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În luna septembrie 2019, în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (MTF) au fost efectuate cinci tranzacții în volum de 0,58 mil. lei raportate la 0,01 mil. unități de valori mobiliare.

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIAȚEI REGLEMENTATE SAU MTF

În luna septembrie 2019, în afara pieței reglementate sau MTF au fost efectuate 237 tranzacții în volum de 35,77 mil. lei raportate la 2,17 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF, în luna septembrie 2019, ponderea maximă după volum a revenit tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, care a constituit 27,87 mil. lei sau 77,91% din volumul total al tranzacțiilor. Totodată, tranzacțiile de succesiune a valorilor mobiliare în urma lichidării persoanei juridice acționar au constituit 6,46 mil. lei sau 18,06% și, respectiv, alte tranzacții - 1,44 mil. lei sau 4,03% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF (Diagrama nr. 8).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională
și relații externe: tel. (37 322) 859 430

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de acțiuni în septembrie 2015-2019

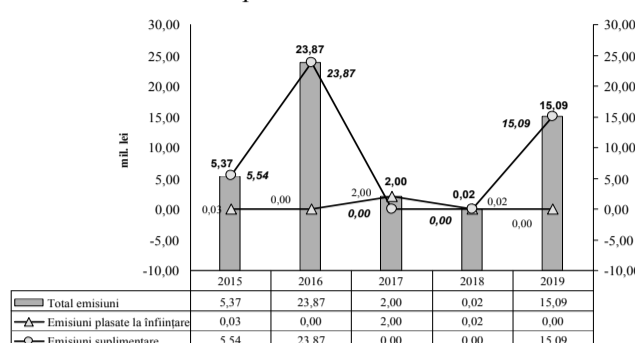

Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2015-2019

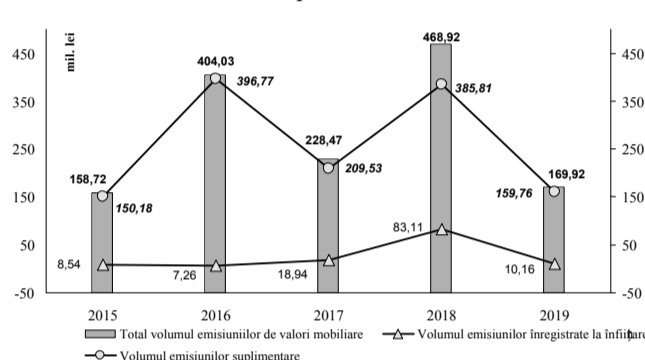

Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-septembrie 2015-2019

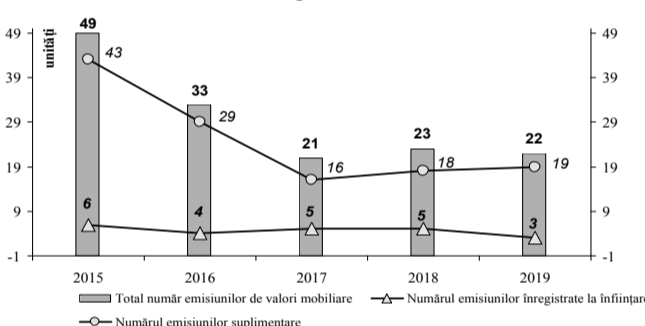
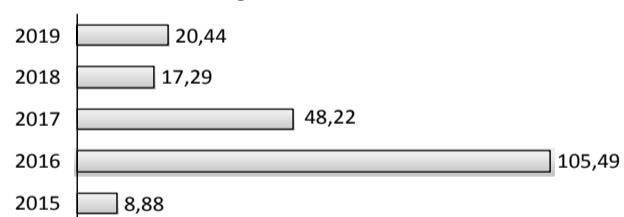

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-septembrie 2015-2019, mil. lei

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare

înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în septembrie 2019

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei
Emisiuni de acțiuni suplimentare					
SA "TRANSCLAIMS"	MD14TRCL1008	2 119 000	2 119	1000	1000
SA "CENTRUL II"	MD14CENT1001	5 322 312	5 322 312	1	1
"CARGO CLAIMS" SA	MD14CARC1000	7 650 000	76 500	100	100
Total		15091312			

Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-septembrie 2018-2019

Ianuarie-septembrie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2018	245	1 441,50	70	44,88	5 193	1 958,76	5 508	3 445,14
2019	129	3 227,31	42	2,17	3 992	1 675,90	4 163	4 905,38

Tabelul nr. 3 Ofertele de preluare obligatorie derulate în luna septembrie 2019

Hotărârea CNPF	Data publicării în monitorul oficial	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei			
			Denumirea emitentului	Valoarea nominală lei	Preț propus lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiect al ofertei
nr. 44/2 din 23.09.2019	27.09.2019	OTP BANK NYRT	MOBIASBANCA-OTP GROUP SA	10,00	152,57	325 239

Diagrama nr. 5 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, septembrie 2019 (după volumul tranzacțiilor)

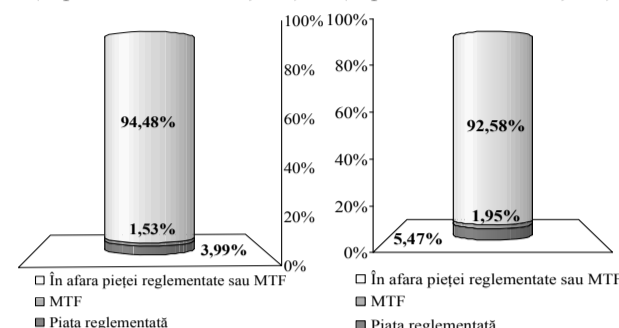

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, septembrie 2019 (după numărul tranzacțiilor)

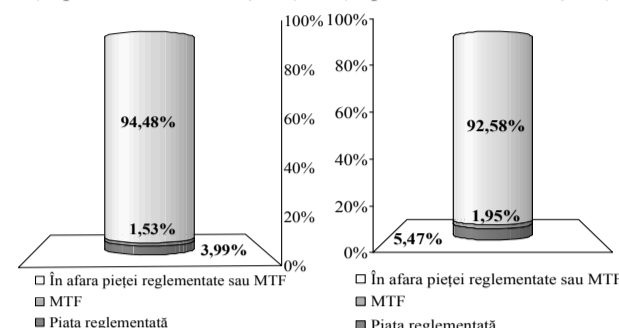
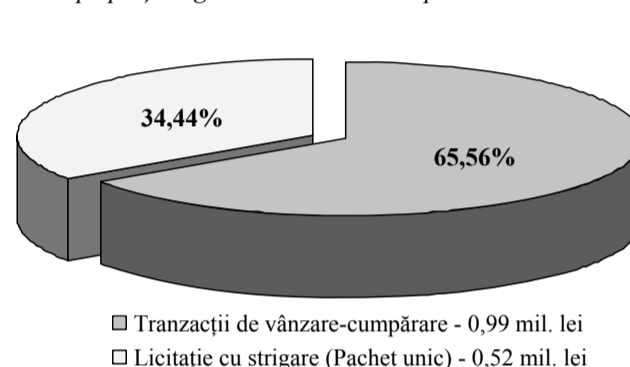
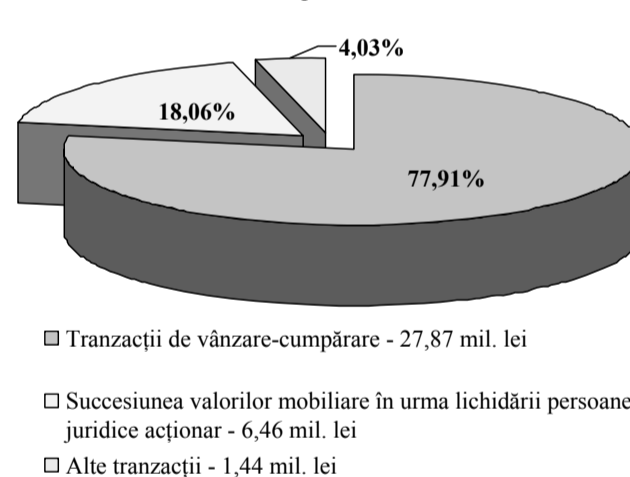

Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată în luna septembrie 2019

Tranzacții de vânzare-cumpărare - 0,99 mil. lei
Licitare cu strigare (Pachet unic) - 0,52 mil. lei

Diagrama nr. 8 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF în luna septembrie 2019

Tranzacții de vânzare-cumpărare - 27,87 mil. lei
Sucesiunea valorilor mobiliare în urma lichidării persoanei juridice acționar - 6,46 mil. lei
Alte tranzacții - 1,44 mil. lei

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 28 octombrie curent, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de lege-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancale, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de SA „VINIA TRAIAN”;
- Aprobarea candidaturii dnei Iulia Spînu în funcția de administrator al BAR „BROKER EXPERT” SRL;
- Suspendarea licenței Brokerului de Asigurare-Reasigurare „KEV-ASIG” SRL pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări, pe termen de până la 6 luni (până la data de 10.03.2020), în baza deciziei asociatului unic din 10.10.2019. Totodată, se prescrie persoanelor cu funcții de răspundere ale entității date, în termen de 15 zile lucrătoare, să achite datoriile înregistrate față de asigurător, rezultate din sumele încasate cu titlu de prime de asigurare;
- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de valori mobiliare ale Companiei „INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA în sumă de 3 500 000 lei. De asemenea, a fost eliberat aviz pentru înregistrarea de stat a modificărilor operate în documentele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice ale Companiei

„INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA privind majorarea capitalului social de la 21 100 000 lei la 24 600 000 lei, prin emisie suplimentară de acțiuni ordinare nominative în număr de 3 500 000 unități cu valoarea nominală de 1 leu fiecare;

• Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a radierii:

- valorilor mobiliare emise anterior de SA „ZILANT” în număr de 294144 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;
- valorilor mobiliare emise anterior de SA „ARAGORN” în număr de 100 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;
- valorilor mobiliare emise anterior de SA „D-INVEST-CIOCANA” în număr de 56741 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;
- Autorizarea reorganizării prin transformare în societăți cu răspundere limitată a societăților pe acțiuni „ARES UT” și „TRANDAFIR ROZ”.

SUPRAVEGHERE

- Luarea de atitudine referitor la rezultatele controlului tematic privind respectarea de către „MOLDASIG” SA a cadrului normativ aferent calității activelor admise la acoperirea fondurilor asiguraților și asigurătorului la situația din 30.06.2019.

Serviciul de presă al CNPF

Satele moldovenești, pustiite de sărăcie. Autoritățile vor să înflorească economia rurală

Sărăcia și lipsa de perspectivă pustiie satele Republicii Moldova. Majoritatea localităților rurale au ajuns niște așezări fantomă, depopulate și sinistre, pline de case pustii, dărăpănate și cu uși ferecate. Mediul rural era în urmă cu mai bine de 30 de ani un adevărat rezervor demografic. Fabricile comunismului se bazu pe munca țăranilor aduși din sate. Astăzi însă satele sunt pe cale de dispariție. Nu demult, Guvernul a aprobat Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural.

Astfel, urmează a fi implementate un șir de măsuri de dezvoltare rurală, care, în final, vor duce la stoparea declinului economic și social, inclusiv vor combate fenomenul de depopulare a satelor. În acest sens, vor fi implementate proiecte de dezvoltare a infrastructurii publice (drumuri publice, străzi) și a serviciilor furnizate populației rurale (construcția și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare), dar și inițierea afacerilor în domeniile non-agricole. Proiectul urmărește crearea anual a cel puțin 50 de proiecte de îmbunătățire și dezvoltare a infrastructurii publice, asigurarea serviciilor de calitate pentru circa 250 000 de beneficiari anual și dezvoltarea a cel puțin 30 de afaceri noi în fiecare an, care vor genera peste 130 de locuri de muncă. Implementarea proiectului prevede alocarea anuală de până la 15% din mijloacele financiare ale Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR).

APĂ, CANALIZARE ȘI MAI MULTE AFACERI LA SATE

Astfel, autoritățile au stabilit trei domenii, care ar urma să fie finanțate. Este vorba de îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale, renovarea și dezvoltarea localității rurale și diversificarea economiei rurale prin activități non-agricole. Pentru fiecare dintre cele trei măsuri, alocația financiară anuală din FNDAMR va constitui un cuantum

de până la 5%, ceea ce reprezintă circa 45 milioane de lei, în conformitate cu sursele alocate Fondului în Legea bugetului de stat pentru anul 2019. Beneficiarii primelor două domenii sunt unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi (sate și comune, inclusiv orașe cu o populație de până la 10 000 de locuitori cu statut de rezident, conform recensământului populației și al locuințelor din 2014), iar pentru al treilea domeniu sunt persoanele juridice (întreprinderile micro și mici) și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau profesională, sunt înregistrate într-o localitate rurală și creează sau dezvoltă activități non-agricole.

Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale reprezintă cofinanțarea proiectelor investiționale ce au ca scop îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii publice rurale și diminuarea tendințelor de declin social și economic în zonele rurale. Tipuri de investiții eligibile în cadrul măsurii date sunt proiectele implementate în domeniul construcției, reconstrucției și reabilitării drumurilor publice locale, comunale și străzilor în zonele rurale, construcția și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare, a infrastructurii aferente, precum stațiile de pompare, stațiile de tratare a apei, stațiile de epurare. Pentru renovarea și dezvoltarea localității rurale subvenția în avans se acordă pentru investiții destinate să faciliteze și să sporească condițiile de trai ale populației din mediul rural.

Tipuri de investiții eligibile în cadrul acestei măsuri sunt proiectele investiționale în renovarea sau reabilitarea clădirilor publice, a zonelor pentru organizarea piețelor, târgurilor, expozițiilor, reabilitarea străzilor pietonale locale, instalarea iluminatului public, crearea și dotarea centre-

lor de îngrijire pentru copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale, crearea centrelor pentru vizitatori în zonele protejate și traseele turistice, conservarea și restaurarea patrimoniului imobil istoric-cultural și de peisaj natural. Costul total al proiectului nu va depăși 3 milioane de lei cu o valoare a subvenției de 80%, iar 20% este contribuția solicitantului.

12 600 DE LEI, SALARIUL PENTRU CARE MOLDOVENII AR ACCEPTA SĂ RĂMÂNĂ ÎN ȚARĂ

Deși autoritățile încearcă pe hârtie să dezvolte zonele rurale, populația e la limita subzistenței. Ultimul sondaj realizat de CBC AXA arată că salariul este cel mai importat detaliu pentru un trai decent. Astfel, salariul mediu pentru care un cetățean ar rămâne în țară să muncească ar fi de 12.600 de lei. În 2019, salariul mediu acceptat este cu 2700 de lei mai mare față de anul trecut, când acesta era de 9.900 de lei. Acesta este de fapt și pragul sărăciei în Republica Moldova. Or, în condițiile în care câștigul salarial mediu constituie 6900 lei, peste jumătate din populația angajată din Republica Moldova este la limita subzistenței.

Un indicator al limitei sărăciei arată și direcționarea celei mai mari părți a cheltuielilor: pentru mâncare – 43%, 18% – pentru întreținerea locuinței și aproape 11% pentru îmbrăcăminte. Acestea fiind de fapt cheltuielile prioritare spre care direcționează moldovenii banii.

Limita subzistenței moldovenilor este confirmată și de sursa veniturilor. Aproape 44% din venituri provin din salarii, iar o sursă importantă rămân remitențele a căror pondere e de aproape 15%. Acest lucru arată că dacă cetățenii nu ar fi beneficiari de venituri de peste hotare, rata sărăciei absolute la nivel național ar fi fost

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

SOCIETATEA PE ACȚIUNI „Vatra&Co”

anunță că, acționarul societății „Vatra&Co”, deținător a 61,78% din numărul total de acțiuni cu drept de vot, în conformitate cu articolul 53 p(6) al Legii privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.1997, a decis convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Vatra&Co” cu prezența acționarilor. Adunarea generală extraordinară se va ține pe data de 02.12.2019 la ora 14.00. Adunarea se va petrece pe adresa: mun. Chișinău, str. Andrei Doga, 35, magazinul-bar „Vatra&Co” SA. Începutul înregistrării - 13.00. Sfârșitul înregistrării - 13.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Consiliului Societății „Vatra&Co” SA pentru anul 2018.
2. Examinarea dării de seamă financiară a Societății pentru anul 2018.
3. Raportul Comisiei de Cenzori pentru anul 2018.
4. Cu privire la repartizarea profitului net al societății pentru anul 2018 și acoperirea pierderilor pentru anii precedenți.
5. Alegerea membrilor Consiliului Societății și stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.
6. Alegerea membrilor Comisiei de Cenzori ai societății și stabilirea cuantumului retribuției muncii lor.
7. Alegerea Organului executiv – administratorului societății.
8. Privind autentificarea semnăturilor pe procesul-verbal al adunării.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este întocmită conform situației din 24.10.2019.

De materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare acționarii se pot familiariza începând cu data de 22 noiembrie 2019, pe adresa mun. Chișinău, str. Andrei Doga, 35 în zilele de lucru între orele 14.00 – 16.00.

Înregistrarea acționarilor pentru participare la adunarea generală se va efectua în baza buletinului de identitate, iar a reprezentanților sau custozilor acțiunilor – în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.

de 30,2%, față de cea înregistrată de 12,7%. Totodată, la sate s-ar fi constatat un nivel al sărăciei de 40%, comparativ cu rata existentă de 18,8%, iar la orașe nivelul sărăciei ar fi fost de 17,2%, comparativ cu nivelul actual de 4,6%. Astfel, bunăstarea cetățenilor din Republica Moldova este dependentă în mare măsură de transferurile emigranților de peste hotare.

Cetățenii din mediul urban dispun de venituri de 1,5 ori mai mari decât locuitorii din sate. Veniturile populației din mediul urban sunt în medie cu 773,1 lei sau de 1,4 ori mai mari comparativ cu veniturile populației din mediul rural. Totodată, populația din mediul urban dispune de venituri preponderent din salarii (54%) și prestații sociale (19%), iar pentru populația din mediul rural veniturile salariale constituie doar 28,3%, ceea ce vorbește despre lipsa locurilor de muncă în localitățile rurale și despre salariile mici plătite. Celelalte venituri sunt formate din prestații sociale (21%), transferuri de peste hotare (23%) și activități individuale agricole (17,8%).

Ultimele date ale Băncii Mondiale arată că nivelul sărăciei s-a redus. Rata sărăciei absolute constituie 12,7%. Transferurile remise de emigranți, creșterea veniturilor din agri-

cultură, salariile și prestațiile sociale au fost factori importanți care au determinat reducerea sărăciei. Totodată, programele sociale promovate de către Guvern, în special, ajutorul social alocat după o formulă mult mai precisă și echitabilă, a demonstrat un impact major asupra reducerii inegalității veniturilor și a incidenței sărăciei.

Nivelul sărăciei este caracterizat și prin PIB-ul pe cap de locuitor. Astfel, Republica Moldova rămâne țara cu cel mai mic PIB per capita printre statele europene și devansează doar Kârgâzstanul și Tadjikistanul în rândul țărilor CSI. Totuși, Republica Moldova mai are mult până la alinierea la nivelul statelor UE, PIB-ul per capita fiind de 8 ori mai mic comparativ cu media pe țările Uniunii Europene și de 4 ori mai mic comparativ cu țara vecină România. În comparație cu țările CSI, Republica Moldova se clasează pe locul 8, fiind înaintea Kârgâzstanului și Tadjikistanului și în urma celorlalte state. Astfel, în Moldova PIB-ul pe cap de locuitor este de 1,5 ori mai mic decât în Georgia, de 1,9 ori mai mic decât în Ucraina, de aproximativ 4 ori mai mic față de Azerbaidjan și Belarus și de 5 ori – față de Kazahstan și Rusia.

Victor URSU

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770.
Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:
Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:
Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate. Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Leasingul de personal: Pro și contra

Noi patimi privind piața muncii. Consiliul Economic de pe lângă primul ministru, la sugestia asociațiilor de afaceri, propune adoptarea unei legi privind leasingul de personal sau, altfel spus, munca temporară.

Este „cea mai modernă formă de sclavie”, afirmă sindicatele care sunt categoric împotriva reglementării în legislația națională a „leasingului de personal”.

Piața muncii, regulile ce domină în relațiile dintre angajat și angajator este de mai multă vreme „mărul discordiei” generator de conflicte de interese. Oamenii de afaceri vor ca relațiile dintre angajat și angajator să fie liberalizate „în corespundere cu cele mai bune practici europene și principiile Organizației Internaționale a Muncii”. Relațiile de muncă sunt reglementate excesiv, cred antreprenorii. Mai mult, asociațiile de afaceri invocă că nu avem reglementări privind munca temporară (leasingul de personal), lucru care face țara mai puțin competitivă în ceea ce privește flexibilitatea în reglementarea ocupării forței de muncă. Prin urmare, în legislația națională ar putea fi transpuse prevederile Directivei 2008/104/CE privind munca temporară, pentru a stimula crearea locurilor de muncă și integrarea pe piața muncii.

Și în recenta publicație „Cartea Albă”, Asociația Investitorilor Străini (FIA) nota că „relațiile flexibile de muncă reprezintă un factor important pentru crearea unei economii competitive, care să se adapteze cu ușurință la condițiile de piață și economice”.

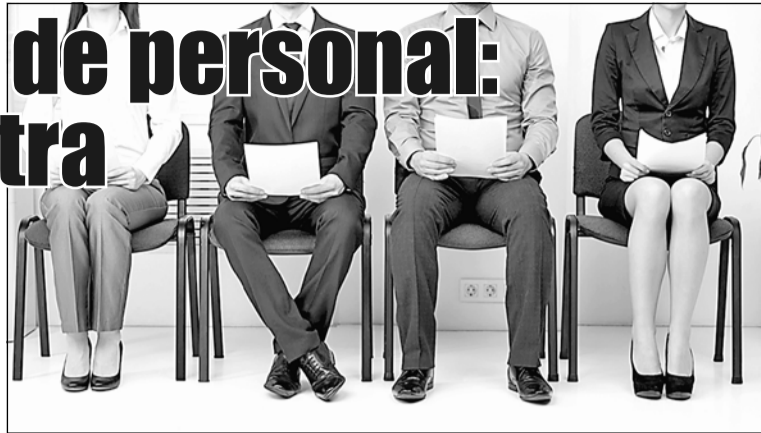
„Codul muncii nu prevede posibilitatea efectuării unui transfer temporar al salariatului în cadrul întreprinderii cu acordul scris al părților. Această interdicție creează probleme de suplinire a locurilor temporar vacante în întreprindere, singura soluție fiind angajarea unor persoane noi pe o perioadă determinată sau cumulara funcțiilor salariatului temporar absent, fapt ce prezintă un dezavantaj atât pentru angajator, cât și pentru salariat”, menționează investitorii străini.

Un alt argument este că transferul salariatului în cadrul întreprinderii „este deosebit de important în special pentru companiile în care instruirea noilor salariați la angajare este de lungă durată și presupune cunoștințe și o pregătire specială (cursuri inițiale, cunoașterea sistemelor informaționale și a procedurilor de lucru, de securitate etc.) și o perioadă de adaptare mai mare”.

FIA propune să fie inclus în Codul muncii un nou articol care să permită efectuarea transferului salariatului pe o perioadă determinată, cu acordul acestuia, în special în cazurile de deplasare a angajaților în interes de serviciu, de detașare pe o perioadă scurtă sau medie, de cumulare de funcții a salariatului temporar absent, de concedii medicale de lungă durată.

SINDICATELE: „ACEASTA AR FI CEA MAI MODERNĂ FORMĂ DE SCLAVIE”

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) declară că implementarea în Republica Moldova a instituției agentului de muncă temporară (leasingului de personal) care înseamnă stabilirea dreptului patronului de a beneficia de munca unui salariat printr-un intermediar (agent de muncă temporară) fără să-și asume responsabilități (achitarea salariului, pregătire profesională, termene de preavizare, achitarea compensațiilor în caz de încetare a raporturilor de

muncă, a concediilor de odihnă, medicale, de studii), presupune, potrivit sindicatelor, reglementarea celei mai moderne forme de sclavie.

Această formă de angajare sau, mai bine zis, de liberalizare (flexibilizare) excesivă a relațiilor de muncă are drept scop reducerea costurilor angajatorilor din contul lucrătorilor și anume, prin limitarea drepturilor și garanțiilor legale ale acestuia, menționează sindicatele.

CARE SUNT RISCURILE ȘI DEZAVANTAJELE, ÎN OPINIA SINDICATELOR?

CNSM afirmă că leasingul de personal limitează dreptul la angajare pe o perioadă nedeterminată, la întreprinderea utilizatoare, cel puțin pe perioada misiunii, adică, pe durata cât ai semnat un contract cu intermediarul (agentul de muncă temporară). Un alt dezavantaj este aplicarea în mod frecvent (abuziv) a perioadei de probă, pentru salariatul temporar, adică, practic pentru fiecare misiune. Există riscul utilizării acestei forme de „angajare” nu doar pentru exercitarea unor sarcini cu caracter temporar, dar și pentru activitățile cu caracter permanent sau, de exemplu, încetarea contractelor individuale de muncă încheiate pe o perioadă nedeterminată cu salariații deja angajați și transferarea acestora în categoria salariaților temporari (situația similară celei cu zilierii).

Sindicatele se arată îngrijorate de eventuală diminuare esențială a protecției salariaților din partea statului, întrucât lipsește, în opinia CNSM, un mecanism clar și eficient de control de stat, în cazul nerespectării de către întreprinderea utilizatoare, cât și de către agentul de muncă temporară a cadrului legal în domeniul muncii. CNSM crede că nu este exclus riscul diminuării responsabilităților angajatorului pentru despăgubirea salariaților în cazul lichidării unității (falimentului) sau reducerii numărului sau a statelor de personal. De asemenea, lipsește mecanismul de intervenție, combatere și de constatare din partea agentului de muncă temporară sau a altor reprezentanți ai salariatului temporar pentru încălcările întreprinderii utilizatoare a cerințelor de securitate și sănătate în muncă în raport cu salariatul temporar. La fel, lipsește mecanismul de reparare a unui eventual prejudiciu material cauzat salariatului temporar de către întreprinderea utilizatoare.

Totodată, sindicatele invocă că lipsește mecanismul de constatare și de intervenție corespunzătoare din partea agentului de muncă temporară sau a altor reprezentanți ai salariatului temporar pentru încălcările întreprinderii utilizatoare a cerințelor de securitate și sănătate în muncă în raport cu salariatul temporar. La fel, lipsește mecanismul de reparare a unui eventual prejudiciu material cauzat salariatului temporar de către întreprinderea utilizatoare.

Prin urmare, implementarea instituției de agent de muncă temporară, în opinia sindicatelor, „este totalmente dezavantajoasă pentru salariați și va avea ca efect iminent diminuarea semnificativă a drepturilor și garanțiilor acestora, în comparație cu prevederile actuale ale legislației muncii în vigoare, fapt pentru care CNSM prin avizul său s-a expus împotriva promovării și adoptării proiectului de Lege elaborat sub patronajul Consiliului Economic pe lângă prim-ministru, care are drept scop reglementarea în legislația națională

a leasingului de personal (instituției agentului de muncă temporară)”.

CE ÎNSEAMNĂ “LEASINGUL DE PERSONAL”?

Leasingul de personal este un concept răspândit în SUA și statele din Europa, inclusiv România, iar în Republica Moldova ar putea fi reglementat din anul 2020. Acest concept care, în traducere directă, înseamnă „împrumut de personal” constă în livrarea forței de muncă unei companii la cerere, pe o perioadă determinată, în timp ce oamenii rămân a fi angajații firmelor de recrutare, afirmă într-un amplu articol pe portalul „Agora” Natalia Munteanu.

Avocatul Marin Baltă de la Casa de Avocatură „Efrim, Roșca și Asociații”, explică că, în cazul „leasingului de personal” există trei participanți: Agenția de leasing/recrutare de personal; compania beneficiară a serviciilor de leasing de personal și angajatul temporar. Aceștia trei nu semnează un contract unic. Agenția de recrutare și compania beneficiară încheie un contract de leasing de personal, iar salariatul semnează contract individual cu agenția de recrutare de personal. Altfel spus – cei care vor lucra în acest sistem vor fi angajați în acte ai companiei de recrutare, dar în practică ei vor presta serviciu pentru firma care are nevoie de personal pe o durată prestabilită. Salariile și impozitele aferente angajaților le plătește agenția de recrutare de personal. În schimbul serviciilor, compania beneficiară achită firmei de recrutare plata stabilită în contract, care va include atât sumele destinate salariului și impozitelor angajatului temporar, cât și comisionul agenției de leasing.

Leasingul de personal oferă posibilitatea companiilor de a beneficia de forță de muncă fără a avea salariații săi, evitând etapa de recrutare, administrarea procesului de angajare și costurile aferente.

Leasingul de personal a devenit o tendință puternică în România, una pe care din ce în ce mai multe companii mari o iau în calcul. Salariatul temporar este persoana care a încheiat un contract de munca temporară cu un agent de munca temporară, în vederea punerii sale la dispoziția unui utilizator pentru a lucra temporar sub supravegherea și conducerea acestuia, pentru executarea unei sarcini precise și cu caracter temporar.

În România, de exemplu, misiunea de muncă temporară se stabilește pentru un salariu pe care îl poate atinge salariatul temporar. Salariul primit de salariatul temporar pentru fiecare misiune nu poate fi inferior celui pe care îl primește salariatul utilizatorului, care prestează aceeași muncă sau una similară cu cea a salariatului temporar.

Este clar că adoptarea unui nou Cod al Muncii, introducerea termenului de „leasing de personal”, ar trebui să urmeze după o dezbateră publică pe orice detaliu, pentru a preveni eventualele probleme care ar putea să apară pe viitor.

Vlad BERCU

Portretul economic al timpului pe care îl avem în față arată așa cum îl schițăm

La mijlocul săptămânii trecute, o delegație a Republicii Moldova a participat la ședințele anuale ale Fondului Monetar Internațional și Grupului Băncii Mondiale, care s-au desfășurat la Washington. Evenimentul este unul tradițional pentru agenda anuală a celor două instituții financiare și abordează probleme generale în care, evident, se regăsesc problemele noastre.

Delegația țării noastre, se spune într-un raport al vizitei, a beneficiat de expertiză internațională și de un transfer de competențe care vizează potențarea capacităților instituționale, obiectivele pentru dezvoltarea durabilă, creșterea economică incluzivă, revoluția în infrastructură prin integrare, investiții și inovare, piața muncii, componentele pentru programele cu fonduri, precum și provocările în lupta cu corupția și promovarea transparenței în sectorul guvernamental.

Subiectele abordate sub aspectul stabilității financiare s-au referit în special la datoriile suverane și înțelegerea riscurilor aferente, sectorul de creditare non-bancar, banii în lumea tehnologiilor mobile și implicațiile pentru stabilitatea și dezvoltarea financiară, gestionarea fluxurilor de capital, războaiele comerciale și modul în care acestea afectează lanțurile comerciale globale ș.a. Este limpede că la întrevederile bilaterale pe care le-a avut grupul de la Chișinău cu reprezentanții celor două instituții, la baza discuțiilor a stat contextul economic actual exprimat în cifre mai mult sau mai puțin îmbucurătoare, dar și prognozele indicatorilor macroeconomici care decurg din aceeași realitate economică pe care o trăim și care cere implicare fie de ordin intern, fie de ordin extern, pentru buna lor stăpânire.

La penultima contactare a partenerilor de la FMI – începutul lunii iulie curent – anul 2019 putea fi reflectat mai mult în prognoze și mai puțin în bilanțuri. Perspectivele economiei moldovenești erau cât de cât optimiste. Produsul Intern Brut anunța, bunăoară, o creștere de la 190,0 în 2018 până la 207,3 miliarde lei în 2019. În realitate, o primă jumătate de an arată cu mai multă claritate tendințele economiei naționale. Potrivit unui tablou al evoluției economiei – de asemenea coordonat cu FMI – Produsul Intern Brut a crescut cu 5,2 la sută și a însumat 90,9 mld. lei, în primele șase luni. Valoarea adăugată brută creată în activitatea „Construcții” având cea mai mare influență asupra creșterii economice și asigurând 43 la sută din saltul PIB-ului. Construcțiile au fost urmate de „Comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transport și depozitare, hoteluri și restaurante”, domeniul cărora le revin 21 la sută din creștere. De remarcat, că aceste segmente asigurau în primele trei luni ale anului 2019, 28 la sută din creștere. Este interesant de văzut cum vor arăta cifrele respective la finele anului, după ce am putea măsura și impactul taxării în condiții noi a domeniului HoReCa.

La mijlocul anului se constata o accentuare clară a presiunilor inflaționiste, rata inflației constituind 4 la sută pe un fundal cu 0,6 la sută deflație înregistrată în aceeași perioadă a anului precedent. Indicele prețurilor de consum prognozat pentru întreg anul 2019 este de 105,0 la sfârșit de decembrie. Aceleași prognoze scoase din geanta Ministerului Finanțelor indică un curs al monedei naționale față de valuta americană de 17,74 lei. E de remarcat faptul că de la începutul anului până la 1 septembrie curent moneda națională s-a depreciat cu 4 la sută. Anul curent afișa în ianuarie pe panou un curs de 17,14 lei, ajungând la 31 august să indice 17,83 lei pentru un dolar.

Prognozele indică asupra creșterii producției industriale în 2019. În principiu, ritmul de creștere este unul păstrat încă din anii precedenți, însă fără a găsi careva semn ale unui salt impresionant – 55,8 miliarde lei în 2018 și 59 miliarde în anul curent. Saltul nu se va produce nici în perioada 2020-2023, pentru fiecare dintre acești ani prognozându-se câte un avans de aproximativ 3 miliarde lei. Aceleași ritmuri și pentru producția agricolă, doar că condițiile climatice din acest an umblă la cifre și adaugă o creștere de doar un miliard de lei față de precedentul.

Remiterile de bani continuă să fie o componentă monitorizată cu destulă atenție, chiar dacă acestea rămân pe un trend constant descendent. În opt luni ale anului curent transferurile bănești din străinătate efectuate prin intermediul băncilor comerciale din Moldova în favoarea persoanelor fizice au determinat o reducere cu 6,4 la sută, însumând 803,7 milioane dolari SUA. Volumul remiterilor este influențat de evoluția economiilor țărilor în care muncesc majoritatea moldovenilor, exemplu fiind stagnarea economiei Federației Ruse, contractarea cererii interne în Italia și recesiunea economică din Turcia.

Este evident că reducerea remiterilor duce la scăderea consumului intern, însă această scădere este amortizată de creșterea salariului nominal mediu lunar.

Dacă luăm drept element de comparație anul 2015, în anul 2022 salariul nominal urmează să se dubleze – până la 9328 lei, însă la sfârșitul acestui an va atinge cota de 7320 lei. Prognozele anunță pentru 2020 un salariu egal cu 7953 lei, dar tot aici își face loc întrebarea dacă la momentul elaborării previziunilor se știa despre intențiile guvernului actual de a crește salariile pentru majoritatea bugetarilor. Un proiect al Legii bugetului pentru 2020 propune creșterea salariului cu 6-10 la sută. Ministerul Economiei propune pentru unele categorii de angajați o retribuție mai mare cu 1500-2000 de lei. Printre aceștia se regăsesc și cadrele didactice care ar putea pune lunar în portmoneu cu aproape 700 de lei mai mult.

În linii mari, cam acesta ar fi portretul viitorului apropiat al economiei, dar și al vieții noastre. Există însă și un șir de riscuri care ar putea trece cu radierea peste textele noastre scurtând mai mult sau mai puțin durata însoțită a timpului pe care îl trăim. Dintre acestea: contextul economic global, în special situația social-economică în Uniunea Europeană, Federația Rusă și țările vecine; fluctuațiile cursului de schimb al monedei naționale; condițiile climatice nefavorabile, care sunt dificil de prognozat, pot contribui la diminuarea volumului efectiv al producției agricole; instabilitatea politică, ce influențează negativ activitatea economică și investițională, intensifică tensiunea socială și provoacă instabilitate macroeconomică.

Constantin OLTEANU

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 21.10.2019 - 25.10.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	CARIERA MICAUȚI SA	MD14MICU1005	10	1	115067	1830788,00	45,00
2	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	200	1	34	98872,00	0,00
3	TUTUN-CTC S.A.	MD14TCTC1007	20	3	344	10320,00	0,00
4	VATRA & CO SA	MD14VATR1008	1	1	27366	27366,00	10,49
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	ATC-AGROTEHCOMERT SA	MD14ATEH1001	100	1	19	1900,00	0,06
2	VOLAN-AUTOTRANS SA	MD14VOLA1009	10	1	562	5620,00	0,16
3	CODREANCA SA	MD14CODR1003	10	1	26	260,00	0,01
4	LEOVIN SA	MD14LEVI1003	10	1	3392	33920,00	0,53
5	VATRA & CO SA	MD14VATR1008	1	4	106511	106511,00	40,81
6	SA DRUMURI-BĂLȚI	MD14DRMB1006	10	2	110	1100,00	0,00
7	VICTORIABANK	MD14VCTB1004	10	1	493	4930,00	0,00
8	DAAC HERMES GRUP SA	MD14MARS1000	1	1	464	464,00	0,00
9	DAAC-OREOL SA	MD14OREO1008	2	1	12	24,00	0,85
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	CENTRO BASSO PREZZO	MD14BASO1006	10	1	1416	14160,00	0,40
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv :							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	BUCURIA SA	MD14BUCU1002	10	1	29	290,00	0,00
2	INTEH SA	MD14NTEH1006	10	3	520057	2600285,00	86,38
3	SA DRUMURI-BĂLȚI	MD14DRMB1006	10	1	221	2210,00	0,01
Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	VATRA & CO SA	MD14VATR1008	1	1	106511	106511,00	40,81
Tipul tranzacției: Achiziționarea acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	OTELCON SA	MD14OTEL1009	10	3	100488	11397818,00	84,55

"GRAMA" S.A.

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor ținută la 03.10.2019 pe adresa: Calea Leșilor, 10, m. Chișinău, cvorum 72,63%

PRIN VOT UNANIM "PENTRU", ADUNAREA GENERALĂ:

1. A aprobat decizia de dizolvare a S.A. "GRAMA" și inițierea procedurii de lichidare.
2. A aprobat numirea dlui V. Ștefăruț în calitate de Lichidator al S.A. "GRAMA".
3. A pus în sarcina lichidatorului Societății să asigure exercitarea procedurilor și acțiunilor necesare în scopul inițierii și derulării procedurii de lichidare a societății.
4. A împuternicit membrii Comisiei de cenzori să autentifice semnăturile președintelui și secretarului adunării.

CAPITAL Market

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

SA "Inmacometal"

C/F 1003600015301,

vă anunță că directorul Roșca Simion a emis ordinul nr. 11, cu privire la convocarea Adunării generale extraordinare cu prezența acționarilor, care va avea loc pe data de 14 noiembrie 2019 la ora 11-00, în incinta oficiului S.A. "Inmacometal" pe adresa mun. Chișinău, str. Uzinelor, nr. 12/3, începutul înregistrării 10:15 sfîrșitul înregistrării 10:50.

ORDINEA DE ZI:

- Prolungirea cu 36 luni a termenului ipoteci constituite asupra bunului imobil – construcții cu terenul aferent, situat în Chișinău, str. Uzinelor 12/3, nr. cad. 0100302.158,010030 2.158.01,0100302.158.02,0100302.158.03, în favoarea BC „Mobiasbanca-OPT Group” SA, pentru asigurarea creditelor contractate de către societatea „Atai” SRL, IDNO – 1003600016331, conform contractului de credit nr. LG75089657100 din 02.07.2014 cu anexele și acordurile adiționale la el;
- Desemnarea persoanei cu drept de a semna acordul adițional la contractul de ipotecă sau oricare alt document solicitat de către Bancă.

Banca Comercială Română Chișinău S.A.

Informație privind tranzacția cu conflict de interese (art. 86 din Legea privind societățile pe acțiuni 1134-XIII din 02.04.1997)

Descrierea tranzacției cu conflict de interese	Imprumuturi interbancare
Valoarea tranzacției cu conflict de interese	Limita 6 Milioane EUR și 3 Milioane USD
Descrierea situației care conduce la crearea conflictului de interese	Actionar al Bancii
Bunurile, serviciile, drepturile, instrumentele financiare sau orice alte active aferente tranzacției cu conflict de interese	Atragerea imprumuturilor interbancare
Persoana interesată în efectuarea de către societate a tranzacției, cu indicarea numelui sau denumirii acesteia	BCR SA
Cota acțiunilor cu drept de vot deținută de persoana interesată în efectuarea de către societate a tranzacției și/sau de persoanele afiliate ale acesteia	100%

**În atenția Acționarilor
B.C. „ENERGBANK” S.A.**

Adunarea generală a acționarilor Bancii, convocată pe data 25 octombrie 2019, nu s-a ținut din cauza lipsei cvorumului necesar. Astfel, din acționarii a căror acțiuni se iau în considerație la stabilirea cvorumului, la Adunarea generală anuală a acționarilor au fost înregistrați 9 acționari, care dețin 197 035 de acțiuni, ce constituie 11,42%.

**Banca Comercială Română
Chișinău S.A.**

COMUNICAT INFORMATIV

Prin prezenta, Banca Comercială Română Chișinău S.A., înregistrată în data de 31.05.2001, aduce la cunoștința publicului ca la data de 29 octombrie 2019 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor BCR Chișinău S.A., desfășurată cu prezența acționarului, la care unanim a decis aprobarea tranzacției cu persoana afiliată.

**Stimate acționar
al S.A. „Succes”**

Consiliul S.A. „Succes” anunță despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor la 20.11.2019 pe adresa: mun. Chișinău, str. Cetatea Albă, 17, în incinta societății. Înregistrarea – ora 10.00 – 10.50. Începutul adunării – ora 11.00.

ODINEA DE ZI:

1. Informația organului executiv despre situația financiară a societății pentru perioada de nouă luni anul 2019.
2. Aprobarea deciziei privind încheierea contractului de împrumut a mijloacelor bănești.
3. Împuternicirea Directorului (Administratorului) societății d – nei Rotari Natalia pentru semnarea și prezentarea documentelor în organele respective referitor la încheierea contractului de împrumut a mijloacelor bănești.
4. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi ținută cu prezența acționarilor sau reprezentanților lor, prezentînd buletinul de indentitate s-au procura perfectată în conformitate cu prevederile legislației.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită la situația de 28.10.2019 de către Societatea de Registru S.A. „Registru”.

S-a stabilit, că acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării cu zece zile înainte de ținerea ei, între orele (10.00 – 16.00) la sediul societății pe adresa: mun. Chișinău, str. Cetatea Albă, 17.

Persoana responsabilă pentru dezvoltarea informațiilor din materialele referitoare la ordinea de zi d-na Rotari Raisa.

Acționarii vor fi informați despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor prin publicarea avizului în ziarul „Capital Market”.

Participanții la adunarea generală extraordinară a acționarilor se vor înregistra de către comisia de înregistrare: Chintea Galina, Postolachi Galina și Catarău Pantelei.

S-a obligat Directorul societății să asigure pregătirea desfășurării adunării generale extraordinare a acționarilor și a materialelor pe ordinea de zi.

Director Rotari Natalia
Relații la tel. 022-55 – 83-81

**Consiliul Societății
„FULGER S.T.” SA**

declară că anunțarea ofertei de preluare benevolă din 23.10.2019 – 06.11.2019 și rezultatele ei nu vor influența negativ asupra menținerii locurilor de muncă ale angajaților și ale organelor de conducere, schimbarea condițiilor de muncă, planurile strategice, posibilele efecte asupra angajării și asupra locului de activitate al emitentului.

Activitatea emitentului nu va fi afectată, deoarece ofertantul dispune de numărul necesar de voturi la adunarea generală pentru a asigura stabilitatea necesară a emitentului.

S.A. «Mandatar Invest»

La data de 25 octombrie 2019 s-a petrecut adunarea generală extraordinară repetată a acționarilor S.A. «Mandatar Invest» la care

**S-AU APROBAT
URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:**

1. S-a aprobat lista creanțelor (creditorilor).
2. S-au aprobat actele societății.
3. S-a împuternicit lichidatorul de a efectua înstrăinarea activelor societății.
4. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale de către comisia de cenzori.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.

Perioada de raportare 30.09.2019

F 01.01 – BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: ACTIVE

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
010	Numerar, solduri de numerar la bănci centrale și alte depozite la vedere	1 125 049 563
020	Numerar în casă	347 734 545
030	Solduri de numerar la bănci centrale	613 483 273
040	Alte depozite la vedere	163 831 745
050	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
060	Instrumente derivate	0
070	Instrumente de capitaluri proprii	0
080	Titluri de datorie	0
090	Credite și avansuri	0
096	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
097	Instrumente de capitaluri proprii	0
098	Titluri de datorie	0
099	Credite și avansuri	0
100	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
120	Titluri de datorie	0
130	Credite și avansuri	0
141	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	6 948 831
142	Instrumente de capitaluri proprii	6 948 831
143	Titluri de datorie	0
144	Credite și avansuri	0
181	Active financiare la costul amortizat	2 078 470 756
182	Titluri de datorie	336 200 779
183	Credite și avansuri	1 619 052 055
184	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în valută liber convertibilă	123 217 923
240	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	x
250	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
260	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
270	Imobilizări corporale	187 207 235
280	Imobilizări corporale	187 207 235
290	Investiții imobiliare	0
300	Imobilizări necorporale	20 511 460
310	Fond comercial	0
320	Alte imobilizări necorporale	20 511 460
330	Creanțe privind impozitele	4 563 457
340	Creanțe privind impozitul curent	4 563 457
350	Creanțe privind impozitul amânat	0
360	Alte active	34 142 192
370	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	25 712 337
380	TOTAL ACTIVE	3 482 605 832

F 01.02 – BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: DATORII

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
010	Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării	0
020	Instrumente derivate	0
030	Poziții scurte	0
040	Depozite	0
050	Titluri de datorie emise	0
060	Alte datorii financiare	0
070	Datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
080	Depozite	0
090	Titluri de datorie emise	0
100	Alte datorii financiare	0
110	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	2 877 369 463
120	Depozite	2 568 061 340
130	Titluri de datorie emise	0
140	Alte datorii financiare	309 308 122
150	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	x
160	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
170	Provizioane	11 510 274
180	Pensii și alte obligații privind beneficiile determinate post-angajare	0
190	Alte beneficii pe termen lung ale angajaților	11 081 332
200	Restructurare	0
210	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0
220	Angajamente și garanții date	0
230	Alte provizioane	428 942
240	Datorii privind impozitele	9 979 858
250	Datorii privind impozitul curent	7 742 958
260	Datorii privind impozitul amânat	2 236 900
270	Capital social rambursabil la cerere	x
280	Alte datorii	5 881 271
290	Datorii incluse în grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
300	TOTAL DATORII	2 904 740 866

F 01.03 – BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]: CAPITAL PROPRIU

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
010	Capital social	131 544 200
020	Capital vărsat	131 544 200
030	Capital subscris nevărsat	x
040	Prime de emisiune	50 539 200

050	Instrumente de capitaluri proprii emise, altele decât capitalul	0
060	Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0
070	Alte instrumente de capitaluri proprii emise	0
080	Alte instrumente de capital	0
090	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	35 069 107
095	Elemente care nu vor fi reclasificate în profit sau pierdere	35 069 107
100	Imobilizări corporale	35 069 135
110	Imobilizări necorporale	0
120	Câștiguri sau (-) pierderi actuariale din planurile de pensii cu beneficii determinate	0
122	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
124	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
320	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-28
330	Partea ineficace din acoperirile valorii juste împotriva riscurilor pentru instrumentele de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
340	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [elementul acoperit împotriva riscurilor]	0
350	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [instrumentul de acoperire împotriva riscurilor]	0
360	Modificările valorii juste a datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere care se pot atribui modificărilor riscului de credit al datoriilor	0
128	Elemente care pot fi reclasificate în profit sau pierdere	0
130	Acoperirea unei investiții nete într-o operațiune din străinătate [partea eficace]	x
140	Conversie valutară	x
150	Instrumente derivate de acoperire împotriva riscurilor. Rezerva aferentă acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficace]	x
155	Modificările valorii juste a instrumentelor de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
165	Instrumente de acoperire împotriva riscurilor [elemente nedeseminate]	x
170	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
180	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	x
190	Rezultat reportat	209 067 853
200	Rezerve din reevaluare	0
210	Alte rezerve	105 085 065
220	Rezerve sau pierderi cumulate aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	x
230	Alte	105 085 065
240	(-) Acțiuni de trezorerie	-11 765 300
250	Profitul sau pierderea atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	58 324 841
260	(-) Dividende interimare	
270	Interese minoritare [interese care nu controlează]	0
280	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	0
290	Alte elemente	x
300	TOTAL CAPITALURI PROPRII	577 864 966
310	TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI TOTAL DATORII	3 482 605 832

F 02.00 – CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
	Raportul de profit sau pierdere	
010	Venituri din dobânzi	161 231 381
020	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
025	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
030	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
041	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
051	Active financiare la costul amortizat	161 231 381
070	Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii	x
080	Alte active	0
085	Venituri din dobânzi aferente datoriilor	0
090	(Cheltuieli cu dobânzile)	43 587 993
100	(Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării)	0
110	(Datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere)	0
120	(Datorii financiare evaluate la costul amortizat)	43 587 993
130	(Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii)	x
140	(Alte datorii)	0
145	(Cheltuieli cu dobânzile aferente activelor)	0
150	(Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere)	x
160	Venituri din dividende	200 646
170	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
175	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
191	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	200 646
192	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metode diferite de metoda punerii în echivalență	0
200	Venituri din onorarii și comisioane	76 589 176
210	(Cheltuieli privind onorarii și comisioane)	31 367 368
220	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
231	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
241	Active financiare la costul amortizat	0
260	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	0
270	Alte	0
280	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare deținute în vederea tranzacționării, net	0
287	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	-4 225
290	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0

300	Câștiguri sau (-) pierderi din contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, net	x
310	Diferențe de curs de schimb [câștig sau (-) pierdere], net	53 696 766
330	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor nefinanciare, net	158 528
340	Alte venituri din exploatare	4 555 114
350	(Alte cheltuieli de exploatare)	10 771 478
355	VENITURI TOTALE DIN EXPLOATARE, NET	210 700 547
360	(Cheltuieli administrative)	100 924 510
370	(Cheltuieli cu personalul)	75 342 804
380	(Alte cheltuieli administrative)	25 581 706
390	(Amortizare)	14 917 693
400	(Imobilizări corporale)	11 846 989
410	(Investiții imobiliare)	0
420	(Alte imobilizări necorporale)	3 070 704
425	Câștiguri sau (-) pierderi din modificare, net	0
426	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
427	Active financiare la costul amortizat	0
430	(Provizioane sau (-) reluări de provizioane)	14 751 189
440	(Angajamente și garanții date)	0
450	(Alte provizioane)	14 751 189
460	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	14 561 326
481	(Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global)	0
491	(Active financiare la costul amortizat)	14 561 326
510	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
520	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor nefinanciare	-143 176
530	(Imobilizări corporale)	0
540	(Investiții imobiliare)	0
550	(Fond comercial)	0
560	(Alte imobilizări necorporale)	9 736
570	(Altele)	-152 912
580	Fond comercial negativ recunoscut în profit sau pierdere	x
590	Partea din profitul sau (-) pierderea aferent(ă) investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizată prin metoda punerii în echivalență	x
600	Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0
610	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE ÎNAINTE DE IMPOZITARE	65 689 005
620	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din activități continue	7 364 164
630	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE DUPĂ IMPOZITARE	58 324 841
640	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, după impozitare	0
650	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, înainte de impozitare	0
660	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul legate de activități întrerupte	x
670	PROFIT SAU (-) PIERDERE AFERENT(Ă) EXERCITIULUI	58 324 841
680	Atribuibil(ă) intereselor minoritare [interese care nu controlează]	x
690	Atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	x

Informația privind activitatea economico-financiară "Banca de Finanțe și Comerț" S.A. la situația din 30 septembrie 2019

Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Normativ	De facto		
			Luna gestionară (30.09.19)	Luna precedentă celei gestionare (31.08.19)	Anul precedent celui gestionar (31.12.18)*
CAPITAL					
Capitalul social	mil. lei	≥ 100	131,54	131,54	131,54
Fonduri proprii de nivel 1 de baza	mil. lei	≥ 200	407,28	404,34	375,08
Fonduri proprii	mil. lei		407,28	404,34	375,08
Cuantumul total al expunerii la risc	mil. lei		2 028,19	1 996,85	1 768,23
Rata fondurilor proprii totale	%	≥ 16%	20,08	20,25	21,21
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază	%		20,08	20,25	21,21
Fonduri proprii / Total active	%		11,69	11,97	12,07
Mărimea calculată dar nerezerată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		55,64	58,77	52,47
Nivelul de afectare a capitalului	%		-1,75	-2,53	-9,42
Total datorii / Total capital			5,03	4,93	4,97
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor	%		13,03	13,03	13,03
ACTIVE					
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		173,62	123,97	73,42
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază)	mil. lei		164,24	114,62	66,17
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) / Fonduri proprii			0,43	0,31	0,20
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) / Fonduri proprii			0,40	0,28	0,18
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei		1 648,60	1 677,97	1 501,40
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei		79,95	80,75	84,56
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Fonduri proprii	%		19,63	19,97	22,54
Soldul datoriei la credite neperformante nete (suma de bază) / Fonduri proprii	%		8,90	9,17	12,36
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		4,85	4,81	5,63
Soldul activelor neperformante nete / Fonduri proprii	%		12,04	12,75	17,81
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		119,62	121,62	104,23
Suma reducerilor pentru pierderi din deprecieri formate la active și angajamente condiționale conform SIRF	mil. lei		63,98	62,84	51,76
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		4,79	4,74	4,43
Total credite expirate	mil. lei		63,90	62,01	62,54

Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor	%		75,36	75,50	76,88
Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		18,54	18,27	22,37
Total active / Total capital			6,03	5,93	5,97
Suma expunerilor "mari" / Fonduri proprii	≤ 5		0,00	0,00	0,00
Suma primelor zece datorii nete la credite minus reducerile / Soldul datoriei la credite net (suma de bază)	%	≤ 30	17,67	17,21	18,96
Expunerea neta maxima asumata față de o persoana sau un grup de persoane acționind concertat / Fonduri proprii	%	≤ 15	12,66	3,89	9,68
Expunerea totala maxima a bancii fata de o persoana afiliata si/sau un grup de persoane acționind concertat cu persoana afiliata bancii / Fonduri proprii	%	≤ 10	0,78	0,81	9,46
Total expuneri față de persoanele afiliate / Fonduri proprii de nivel 1 de baza	%	≤ 20	1,90	1,99	12,08
Soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)			0,64	0,68	0,66
Soldul creditelor acordate nerezidenților / Total credite	%		0,56	0,55	0,59
Total credite acordate IMM-urilor	mil. lei		782,02	787,44	744,69
Total credite neperformante acordate IMM-urilor / Total credite acordate IMM-urilor	%		3,92	3,99	3,93
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de debitori:					
Persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		1 126,54	1 160,74	1 083,18
Persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		9,21	9,25	8,81
Persoane fizice rezidente	mil lei		512,84	507,98	409,41
Persoane fizice nerezidente	mil lei		0,00	0,00	0,00
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de monede:					
acordate în MDL	mil lei		1 342,91	1 371,39	1 165,61
acordate în USD (echivalentul în lei)	mil lei		112,76	112,98	119,64
acordate în EUR (echivalentul în lei)	mil lei		192,93	193,61	216,15
acordate în alte valute străine (echivalentul în lei)	mil lei		0,00	0,00	0,00
Imobilizări corporale / Fonduri proprii	%	≤ 50	43,11	43,63	48,35
Imobilizări corporale și cote de participare / Fonduri proprii	%	≤ 100	44,82	45,35	50,20

VENITURI ȘI PROFITABILITATE

Rentabilitatea activelor (ROA)	%		2,32	2,27	1,78
Rentabilitatea capitalului (ROE)	%		14,19	13,86	11,33
Venitul net aferent dobânzilor / Total venit	%		39,69	39,65	36,49
Cheltuieli neafecte dobânzilor / Total venit	%		65,62	65,75	65,86
Venitul din dobânzi anualizat / Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă	%		8,36	8,34	8,26
Marja netă a dobânzii (MJNet)	%		6,10	6,06	5,48
Indicele eficienței (Ief)	%		129,98	129,38	123,64

LICHIDITATE

Principiul I – Lichiditatea pe termen lung	≤ 1		0,76	0,78	0,75
Principiul II – Lichiditatea curentă	%	≥ 20%	45,96	43,07	42,55
Principiul III – Lichiditatea pe benzi de scadență					
- pina la o luna inclusiv	>1		2,21	2,18	2,11
- între o luna si 3 luni inclusiv	>1		32,19	32,00	41,36
- între 3 si 6 luni inclusiv	>1		24,18	21,94	6,20
- între 6 si 12 luni inclusiv	>1		12,77	11,43	5,15
- peste 12 luni	>1		7,46	7,28	4,06
Soldul activelor lichide / Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază)	%		103,51	93,90	88,74
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		60,25	62,74	65,58
Soldul depozitelor persoanelor juridice, cu excepția băncilor (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		39,75	37,26	34,42
Soldul depozitelor în valută străină (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		37,20	35,92	36,39
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază)	mil. lei		0,00	0,00	0,00
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază)	mil. lei		0,00	0,00	0,00
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) / Fonduri proprii			0,00	0,00	0,00
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) / Fonduri proprii			0,00	0,00	0,00

SENSIBILITATE LA RISCUL PIEȚEI

Ponderele activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		28,65	27,61	27,45
Ponderele obligațiilor bilanțiere în valută străină și obligațiilor atașate la cursul valutar în totalul activelor	%		27,91	26,85	27,26
Total active bilanțiere în valută străină / Total active	%		24,67	23,42	23,31
Total obligațiuni bilanțiere în valută străină / Total obligațiuni	%		33,46	32,30	32,75

DATE GENERALE

Numărul total de angajați ai băncii	nr.		651	646	653
Subdiviziuni ale băncii:	nr.		88	88	93
- filiale	nr.		19	19	19
- reprezentanțe	nr.		0	0	0
- agenții	nr.		69	69	74
- puncte de schimb valutar	nr.		0	0	0

* confirmate de audit extern

Președintele Băncii
Contabil-șef

Hvorostovschii V.
Socolov S.

“DAAC Hermes” S.A.

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor ținută cu prezența acționarilor la 25.10.2019 pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău, cvorum 73,98%

PRIN VOTUL UNANIM AL ACȚIONARILOR, ADUNAREA GENERALĂ:

1. A aprobat înregistrarea pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de Societate.
2. A împuternicit organul executiv al Societății și persoanele responsabile de executarea procedurilor necesare vizând înregistrare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de societate.
3. A aprobat Codul de Guvernanta Corporativă a Societății.
4. A aprobat autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale de către membrii Comisiei de cenzori.

„SUCCE-S-COM” S.A.

AVIZ CU PRIVIRE LA EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE BENEVOLĂ A ACȚIUNILOR „SUCCE-S-COM” S.A.

STIMATE ACȚIONAR A „SUCCE-S-COM” S.A.

BRĂILĂ GRIGORE, (IDNP 0962611422193, str. Mihai Eminescu, 42, s. Budești, mun. Chișinău, Republica Moldova), care până la anunțarea ofertei de preluare benevolă împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat deține 39106 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot a „SUCCE-S-COM” S.A. (în continuare „Ofertant”) anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie 4325 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, cod ISIN MD14-SUCC1005, emise de „SUCCE-S-COM” S.A., IDNO 1003600126047; adresa juridică: MD-2042, str. Petru Zadnipru, 2/1, mun. Chișinău, Republica Moldova, la preț de 39,73 (treizeci și nouă lei 73 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare benevolă de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare benevolă va fi deservită de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., IDNO 1003600091448; data înregistrării 26.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa în perioada 30.10.2019 – 13.11.2019 (termenul de acțiune a ofertei de preluare benevolă), zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00–17:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., la adresa: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14.

Telefoanele de contact:
/37322/ 50 83 51; 74 15 72.

CITIȚI PROSPECTUL OFERTEI DE PRELUARE BENEVOLĂ ÎNAINTE DE A VINDE ACȚIUNILE.

Doritorii pot lua cunoștință cu conținutul prospectului Ofertei de preluare benevolă pe parcursul termenului de acțiune a Ofertei:

- La sediul Intermediarului Societății de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A.: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14
- La sediul Emitentului „SUCCE-S-COM” S.A.: MD-2042, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Petru Zadnipru, 2/1.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea valorilor mobiliare, acționarilor vor prezenta actul de identitate în original și în copie.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autentificată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Societatea de Investiții
C.B. „DAAC Invest” S.A., Brailă Grigore

Stimați acționari ai SA „Voievod”

La data de 08.09.2019 la adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Voievod”

UNANIM S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. De a aproba raportul organului executiv pe anii 2017-2018.
2. De a aproba raportul financiar a Societății pe anii 2017-2018.
3. De a aproba raportul Cenzorului pe anii 2017-2018.
4. De a acoperi pierderile anilor 2017-2018 din profiturile anilor viitori.
5. De a majora capitalul social al Societății prin aport bănesc. Suma majorării va constitui 5 500 lei. Majorarea se va efectua prin emisiunea suplimentară 275 acțiuni ordinare nominative nematerializate de clasa I cu drept de vot, cu drept la achitarea dividendelor și o parte din patrimoniul în cazul lichidării societății, cu valoarea nominală 20 (douăzeci) lei pentru una acțiune.
6. De a aproba Statutul în redacție nouă la următoarea adunare.
7. De a aproba organul executiv al societății.
8. De a aproba Cenzorul societății.
9. De a autentifica procesul verbal al adunării generale extraordinare, anexele, lista acționarilor participanți la adunare de către Cenzor.

STIMATE ACȚIONARI S.A. „MACARA”

Organul executiv al S.A. „MACARA”, în temeiul Deciziei nr. 1/2019 a Organului executiv, emisă în conformitate cu prevederile art. 51 alin. 1, 2 și 3, art. 52 alin. 1, art. 53 alin. 2 lit. „a” Legea nr. 1134 – XIII din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, Statutul S.A. „MACARA”, anunță convocarea Adunării Generale Ordinare anuale a Acționarilor S.A. „MACARA”, cu prezența acționarilor, care va avea loc în data de 07 decembrie 2019, la ora 16 00 în incinta blocului administrativ a S.A. „RUNICON” situat pe adresa: orașul Nisporeni, strada Industrială.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea bilanțului contabil și a raportului financiar al S.A. „MACARA” pentru anul 2018;
2. Darea de seamă anuală a organului executiv a S.A. „MACARA” pentru activitatea în anul 2018 și direcțiile principale ale activității Societății în anul 2019;
3. Darea de seamă a Consiliului S.A. „MACARA”
4. Modificarea și aprobarea prevederilor Statutului S.A. „MACARA”;
5. Alegerea Organului executiv al S.A. „MACARA”;
6. Aprobarea organizației de audit și stabilirea remunerării pentru serviciile acesteia.

Înregistrarea acționarilor și a reprezentanților acestora va avea loc în intervalul de timp de la ora 15 00 până la ora 15 45.

Familiarizarea acționarilor cu materialele Adunării Generale Ordinare anuale a Acționarilor S.A. „MACARA” se poate face în zilele lucrătoare începând cu ziua de 27 noiembrie 2018, în intervalul de timp de la ora 09 30 până la ora 11 00 în incinta blocului administrativ al S.A. „MACARA”, situat pe adresa: municipiul Chișinău, orașul Codru, strada Costiujeni, nr. 7.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea Generală a Acționarilor va fi întocmită conform situației din 24 octombrie 2019.

Pentru participare la Adunarea Generală a Acționarilor, acționarilor vor avea asupra sa buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor și documentul (procura perfectată în modul stabilit) ce atestă împuternicirile acestora.

Organul executiv „MACARA” S.A.
Informații la numărul de telefon:
+373 22 794 457

**În atenția acționarilor!
Întreprinderii de reparație
a ambalajelor „SLI” SA**

MD-2055, Republica Moldova, mun. Chișinău, or. Vatra, str. Constructorilor, 8

În temeiul deciziei Consiliului Societății „SLI” SA din 23 octombrie 2019, anunță acționarii despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor societății, care va avea loc pe 16 noiembrie 2019, la ora 11:00, pe adresa: Republica Moldova, or. Râbnîța, str. Cuiubișev, 4, incinta restaurantului „Tiras”,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- 1) cu privire la majorarea capitalului social al Societății prin emisiune suplimentară închisă de acțiuni.
- 2) cu privire la modificarea și completarea Statutului societății, determinată de rezultatele emisiunii.
- 3) cu privire la autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării.

Începutul înregistrării participanților la adunare are loc între orele 10:00 – 11:00. Adunarea va începe la ora 11:00. Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare este perfectată la 30 octombrie 2019.

În conformitate cu Legea „Privind societățile pe acțiuni”, acționarii pot face cunoștință cu materialele de pe ordinea de zi a ședinței începând cu data de 06 noiembrie 2019, la adresa: MD-2055, Republica Moldova, mun. Chișinău, or. Vatra, str. Constructorilor, 8, în zilele de lucru, între orele 14:00 – 16:00, iar în caz de imposibilitate de a participa personal, puteți delega un reprezentant în baza unei prociuri autentificate potrivit legislației, care să ateste dreptul de reprezentare a intereselor acționarului.

Participanților la adunarea generală le vor fi compensate cheltuielile de călătorie cu transportul public suportate în scopul sosirii în or. Râbnîța pentru a participa la adunarea generală, în termen de 10 zile calendaristice de la data prezentării documentelor originale justificative. Participanții trebuie să prezinte actul de identitate, iar reprezentanții acestora – procura întocmită în conformitate cu art. 57 alin. (5) din Legea „Privind societățile pe acțiuni”.

**Organul executiv al
“UNCONSACOM” S.A.,**

în baza prevederilor art. 53 al Legii privind societățile pe acțiuni, anunță convocarea adunării generale ordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 3 decembrie 2019 pe adresa: Republica Moldova, or. Ungheni, str. Alexandru Boico nr. 4.

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea dării de seamă financiară anuale a societății.
2. Alegerea membrilor consiliului societății.
3. Alegerea membrilor comisiei de cenzori.
4. Aprobarea tranzacțiilor de comercializare a activelor societății;
5. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al anului 2019.
6. Aprobarea completărilor și modificărilor în Statutul și regulamentele societății.
7. Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării – orele 10.30.

Începutul adunării – orele 11.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită la data de 28.10.2019. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării cu începere de la 23.11.2019 la sediul Societății or. Ungheni, str. Alexandru Boico nr. 4, în orele de lucru de la 15.00. pînă la 16.00.

Acționarii trebuie să aibă asupra sa pașaportul sau buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.

Organul executiv al Societății

**STIMATE ACȚIONARI
AI Î.M. “Tirex Petrol” S.A.**

Consiliul societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor ce va avea loc pe data de 29.11.2019 în incinta oficiului central a Î.M. “Tirex Petrol” S.A. ce se află pe adresa: str. București, 45A, mun. Chișinău. Înregistrarea acționarilor – între orele 9.30 – 10.00. Începutul adunării – ora 10.00.

ORDINEA DE ZI

1. Alegerea membrilor consiliului și desemnarea președintelui consiliului Î.M. „Tirex-Petrol” S.A. și stabilirea cuantumului retribuirii acestora;
2. Alegerea membrilor comisiei de cenzori și stabilirea cuantumului retribuirii acestora;
3. Aprobarea unor Regulamente interne a Î.M. „Tirex-Petrol” S.A.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a fost întocmită conform situației din 16.10.2019;

Acționarii pot face cunoștință cu materialele incluse în ordinea de zi începând cu 19.11.2019 la sediul societății pe adresa: m. Chișinău, str. București, 45A.

Pentru participare la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora și procura perfectată în modul stabilit de lege.

Consiliul societății

**Stimați acționari
ai SA „Voievod”**

La data de 29.09.2019 la adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Voievod”

UNANIM S-AU APROBAT URMĂTOARELE DECIZII:

1. De a aproba lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară.
2. De a aproba darea de seamă cu privire la rezultatele subscrierii la valorile mobiliare din emisiunea suplimentară.
3. De a aproba Statutul în redacție nouă.
4. De a autentifica procesul verbal al adunării generale extraordinare, anexele, lista acționarilor participanți la adunare de către Cenzor.

S.A. “PLAI-FRUCT”

Conform prevederilor art. 125, 126 alin (4) al Legii nr. 171 din 11.07.2012 I. “PLAI-FRUCT” SA, un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe PR.

Sediul emitentului: MD-3701 Republica Moldova, or. Strășeni, str. Orheiului, 2 tel.: 237-27535
Codul ISIN al valorilor mobiliare: MD14-PLAF1008, AON, valoarea nominală 6,00, total plasate 263435 acțiuni.

II. Identificarea deținătorului de valori mobiliare:

Pers. fizică – Borș Feodosie.

Date despre tranzacție: Data tranzacției – 18.10.2019. Numărul, cota valorilor mobiliare deținute până la tranzacție – 17769 un. (6,745%). Numărul, cota valorilor mobiliare înstrăinate în cadrul tranzacției – 17769 un. (6,745%). Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție individual – 0 (0,00%). Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție în comun cu persoanele cu care activează în mod concertat 0 (0,00%).

Pers. fizică – Bahmuteanu Vadim.

Date despre tranzacție: Data tranzacției – 18.10.2019. Numărul, cota valorilor mobiliare deținute până la tranzacție – 0 un. (0,00%). Numărul, cota valorilor mobiliare obținute în cadrul tranzacției – 17769 un. (6,745%). Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție individual – 17769 un. (6,745%). Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție în comun cu persoanele cu care activează în mod concertat – 17769 (6,745%).

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
сентябрь 2019 г.

2

Решения Административного
совета Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Экономический портрет
нашего времени
создаем мы

4

Сотрудники НКФР совершили ознакомительный визит в Германию

Группа специалистов Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) совершила с 21 по 25 октября ознакомительный визит во Франкфурт (Германия), чтобы ознакомиться и перенять немецкий опыт в сфере регулирования и надзора за финансовыми организациями, в частности кооперативными банками – правопреемниками бывших кредитных союзов (аналогичных ссудо-сберегательным ассоциациям Республики Молдова).

Суть обмена опытом заключалась в том, чтобы перенять практику и стандарты надзора, основанные на риске, которые применяет Федеральное управление финансового надзора (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht – BaFin) во всем финансовом секторе Германии.

Отметим, что BaFin создана 1 мая 2002 г. в результате слияния Федерального ведомства банковского надзора (Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen – BAKred) с Федеральным ведомством по надзору за ценными бумагами (Bundesaufsichtsamt für den Wertpapierhandel – BAWe) и Федеральным ведомством по надзору в страховании (Bundesaufsichtsamt).

В сферу надзора BaFin входят 1 630 банков, 720 организаций финансовых услуг, 40 платежных систем и электронных денег, а также 90 немецких филиалов иностранных кредитных компаний из Европейского экономического пространства, около 540 страховых компаний, 30 пенсионных фондов, около 6 300 инвестици-

онных фондов, около 400 обществ по управлению активами. BaFin насчитывает свыше 2,6 тыс. сотрудников, работающих в Бонне и Франкфурте-на-Майне.

Банковская система Германии состоит из трех видов организаций, которым на 31 декабря 2018 года принадлежали следующие доли по объемам активов: частные банки – 42,9%, публичные банки – 27,9% и кооперативные банки в количестве 876 учреждений с рыночной долей 16,5%. В указанный период эти организации располагали примерно равными долями депозитов, привлеченных от населения.

Появление первых предшественников кооперативных банков отмечено еще в начале XIX века, когда были созданы две кас-

сы взаимопомощи на базе модели Raiffeisen and Schulze-Delitzsch, которые в течение ряда десятилетий развились в классические кооперативные банки.

Другой важной темой обсуждения стал механизм функционирования схемы защиты вкладов в кооперативных банках, управляемый Национальной ассоциацией кооперативных банков Германии (BVR Institutssicherung GmbH).

Надо отметить тот факт, что за все время существования Фонда никаких выплат в пользу вкладчиков не зарегистрировано. Это произошло благодаря внедрению механизма раннего предупреждения и раннего выявления вероятных проблем в деятельности участников Фонда.

Также сотрудники НКФР ознакомились с особенностями работы и взаимодействия бюро кредитных историй с источниками формирования кредитных историй, а также с ролью аудиторских компаний в процессе надзора за кооперативными банками.

Визит в Германию был организован при поддержке Объединенной группы по внедрению программ (Международный фонд сельскохозяйственного развития) в Молдове, являющейся важным партнером органа по надзору, который при помощи различных проектов вносит значительный вклад в развитие и качественное укрепление сектора ссудо-сберегательных ассоциаций страны.

Пресс-служба НКФР

Курс валют
на 30.10.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.5372
EUR	1	19.4357
UAH	1	0.6971
RON	1	4.0871
RUB	1	0.2743

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Внимание
читателей!**

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

**ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ
ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!**

Оператор Официального механизма накопления информации IP Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

**Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445**

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Editii Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

**Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md**

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 9 • 2019

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В сентябре 2019 года в Государственном реестре ценных бумаг зарегистрировано три дополнительные эмиссии акций на сумму 15,09 млн леев (Таблица №1).

Объём эмиссий акций в сентябре 2019 г. составил 15,09 млн леев, что указывает на значительный рост – на 15,07 млн леев, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №1).

В январе – сентябре 2019 г. осуществлено 22 эмиссии ценных бумаг на общую сумму 169,92 млн леев, что на 299,0 млн леев или на 63,76% меньше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года.

Динамика объёма и количества эмиссий акций в январе – сентябре 2015 – 2019 гг. отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

В январе – сентябре 2019 года иностранные инвестиции составили 20,44 млн леев или 12,03% от общего объёма акций.

Кроме того, объём иностранных инвестиций в январе – сентябре 2019 г. увеличился на 3,15 млн леев или на 18,22%, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №4).

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В сентябре 2019 года на вторичном рынке было осуществлено 256 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 37,86 млн леев, в сделках участвовало 2,18 млн ценных бумаг.

В январе – сентябре этого года на вторичном рынке осуществлено 4 163 сделки на сумму 4 905,38 млн леев, что на 1 460,24 млн леев или на 42,39% больше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №2).

Доля сделок на вторичном рынке в сентябре 2019 года по объёму и количеству отражена в Диаграмме №5 и Диаграмме №6.

Кроме того, в сентябре 2019 года на вторичном рынке НКФР утвердила один проспект обязательного предложения о получении контроля над ценными бумагами (Таблица №3).

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

Согласно отчетам, представленным субъектами, в сентябре 2019 года на регулируемом рынке было проведено 14 сделок на сумму 1,51 млн леев, в сделках участвовало 0,02 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок максимальная доля по объёму пришлась на восемь сделок купли-продажи, составившие 0,99 млн леев или 65,56% от общего объёма сделок на регулируемом рынке. Кроме того, шесть сделок в результате аукциона по продаже единых пакетов составили 0,52 млн леев или 34,44% от общего объёма сделок на регулируемом рынке (Диаграмма №7).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В сентябре 2019 года в рамках МТС было осуществлено пять сделок на сумму 0,58 млн леев, в сделках участвовало 0,01 млн единиц ценных бумаг.

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

В сентябре 2019 года вне регулируемого рынка или вне МТС было осуществлено 237 сделок на сумму 35,77 млн леев, в сделках участвовало 2,17 млн единиц ценных бумаг.

Исходя из структуры сделок вне регулируемого рынка или вне МТС, в сентябре 2019 г. наибольшая доля приходится на сделки купли-продажи – 27,87 млн леев или 77,91% от общего объёма сделок вне регулируемого рынка или вне МТС. Также сделки правопреемства на ценные бумаги в результате ликвидации юридического лица – акционера составили 6,46 млн леев или 18,06%, другие сделки – 1,44 млн леев или 4,03% от общего объёма сделок вне регулируемого рынка или вне МТС (Диаграмма №8).

MD 2012, мун. Кишинёв,
пр-т Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md
Генеральное Управление институционального
развития и внешних отношений:
тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в сентябре 2015 – 2019 гг.

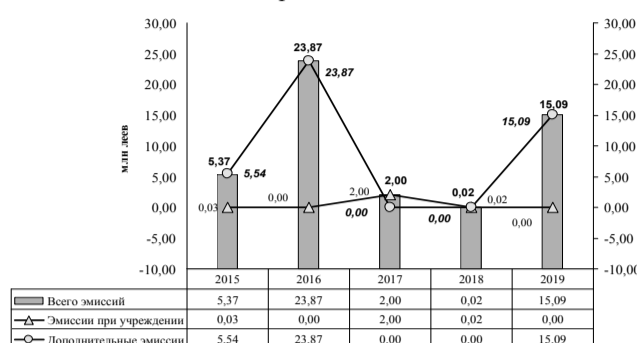

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе – сентябре 2015 – 2019 гг.

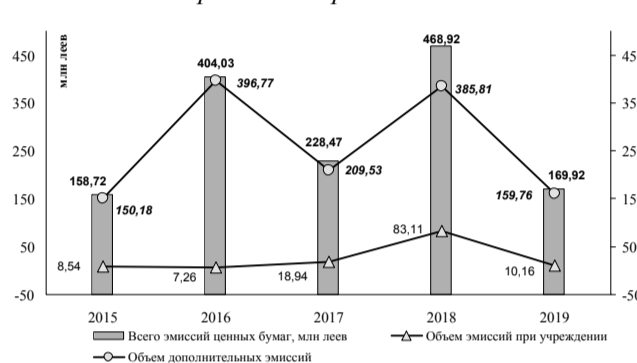

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе – сентябре 2015 – 2019 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе – сентябре 2015 – 2019 гг.

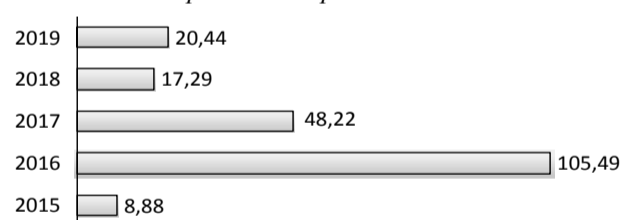

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) в сентябре 2019 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев
Дополнительные эмиссии акций					
SA "TRANSCLAIMS"	MD14TRCL1008	2 119 000	2 119	1000	1000
SA "CENTRUL II"	MD14CENT1001	5 322 312	5 322 312	1	1
"CARGO CLAIMS" SA	MD14CARC1000	7 650 000	76 500	100	100
Всего		15091312			

Таблица №2 Показатели объёмов сделок с корпоративными ценными бумагами в январе – сентябре 2018 – 2019 гг.

январь – сентябрь	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2018	245	1 441,50	70	44,88	5 193	1 958,76	5 508	3 445,14
2019	129	3 227,31	42	2,17	3 992	1 675,90	4 163	4 905,38

Таблица №3 Обязательные предложения о получении контроля над ценными бумагами в сентябре 2019 г.

Решение НКФР	Дата опубликования в Monitorul Oficial	Наименование оферента	Данные о ЦБ, составляющих объект предложения			
			Наименование эмитента	Номинальная стоимость, леев	Предложенная цена, леев	Кол-во акций, составляющих объект предложения
№44/2 от 23.09.2019	27.09.2019	OTP BANK NYRT	МОБИАСБАНКА-ОТП GROUP SA	10,00	152,57	325 239

Диаграмма №5 Структура сделок на вторичном рынке, сентябрь 2019 г. (по объёму сделок)

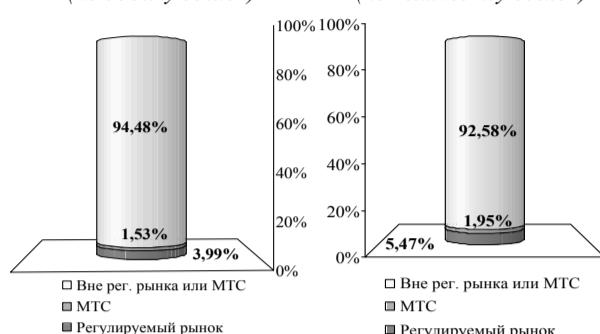

Диаграмма №6 Структура сделок на вторичном рынке, сентябрь 2019 г. (по количеству сделок)

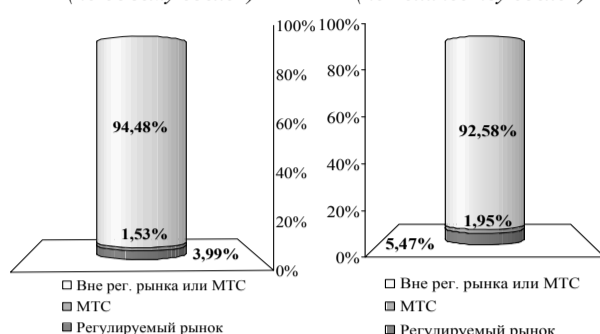
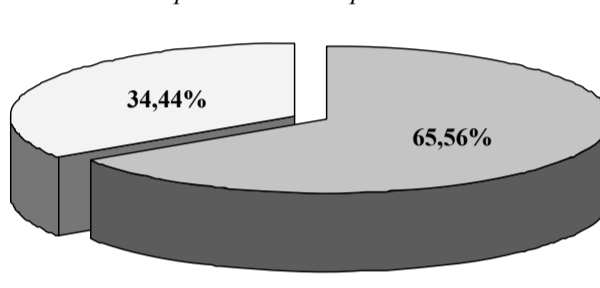

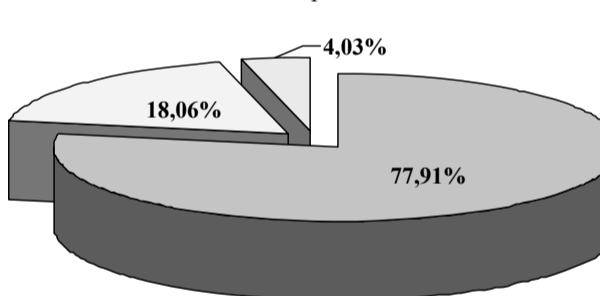
Диаграмма №7 Структура сделок на регулируемом рынке в сентябре 2019 г.

- Сделки купли-продажи - 0,99 млн леев
- Сделки в результате голосовых аукционов (единый пакет) - 0,52 млн леев

Диаграмма №8 Структура сделок вне регулируемого рынка или вне МТС

в сентябре 2019 г.

- Сделки купли-продажи - 27,87 млн леев
- Сделки правопреемства на ЦБ в результате реорганизации или ликвидации юридического лица акционера - 6,46 млн леев
- Другие сделки - 1,44 млн леев

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 28 октября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ

- Допуск к торгам на регулируемом рынке ценных бумаг, выпущенных SA VINIA TRAIAN.
- Утверждение кандидатуры Юлии Спыну на должность управляющего BAR BROKER EXPERT SRL.
- Приостановление действия лицензии Страхового-перестрахового брокера KEV-ASIG SRL на право посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании, на шесть месяцев (до 10.03.2020), согласно решению единственного пайщика от 10.10.2019. Также ответственным лицам данного субъекта предписано в течение 15 рабочих дней оплатить долги перед страховщиком, образованные из сумм, полученных как страховые премии.
- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг отчета о результатах дополнительной эмиссии ценных бумаг компании INTACT ASIGURĂRI GENERALE SA на сумму 3 500 000 леев. Также выдано разрешение на государственную регистрацию изменений, внесенных в учредительные документы и данные в Государ-

ственном реестре юридических лиц компании INTACT ASIGURĂRI GENERALE SA в связи с увеличением уставного капитала с 21 100 000 до 24 600 000 леев, путем дополнительной эмиссии простых именных акций в количестве 3 500 000 единиц номинальной стоимостью 1 леев/каждая.

• Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг исключений:

- ценных бумаг, выпущенных ранее SA ZILANT, в количестве 294144 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО;
- ценных бумаг, выпущенных ранее SA ARAGORN, в количестве 100 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО;
- ценных бумаг, выпущенных ранее SA D-INVEST-CIO-CANA в количестве 56741 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО.

• Разрешение реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью акционерных обществ ARES UT и TRANDAFIR ROZ.

НАДЗОР

• НКФР ознакомилась с результатами тематической проверки соблюдения MOLDASIG SA нормативных актов в сфере качества активов, допущенных к покрытию фондов страхователей и страховщика, по состоянию на 30.06.2019.

Пресс-служба НКФР

Бедность опустошает села Молдовы. Власти намерены оживить сельскую экономику

Бедность и отсутствие перспективы опустошают села Молдовы. Многие населенные пункты превратились в фантомы, обезлюдившие и разрушенные, с пустыми домами. Еще 30 лет назад село было настоящим демографическим резервуаром. Сегодня села на грани исчезновения. В соответствии с Положением, утвержденным Правительством, из Национального фонда развития сельского хозяйства и сельской местности выделяют авансовые субсидии на финансирование проектов по улучшению уровня жизни и труда.

Планируется внедрить ряд мер для развития села, чтобы остановить экономический и социальный упадок и прекратить депопуляцию сел. Для этого будут уделять внимание развитию общественной инфраструктуры (дороги, улицы), услугам, оказываемым населению (строительство и восстановление водопровода и канализации), открывать бизнес в неаграрных сферах. Средства будут использоваться для реализации проектов по развитию инфраструктуры и услуг, предоставляемых сельскому населению, создания бизнеса в несельскохозяйственных областях и новых рабочих мест. Документом предусмотрено внедрение не менее 50 проектов в год в сфере улучшения и развития государственной инфраструктуры и услуг, которые охватывают примерно 250 тыс. бенефициариев. Также планируется создавать ежегодно не менее 30 новых предприятий, на них будут создавать более 130 рабочих мест, из которых 30% – для женщин.

ВОДА, КАНАЛИЗАЦИЯ И БИЗНЕС НА СЕЛЕ

Согласно документу, выделение финансовых средств будет производиться из фонда ежегодно, в соответствии с Законом о принципах субсидирования развития сельского хозяйства и сельской местности, а размер субсидий достигнет 5% от общего объема средств. Субсидирование будет расти в зависимости от инвестиционных проектов, достигая 1-3 млн леев или 50-80% от инвестиций.

Кроме того, речь идет о ремонте и восстановлении публичных зданий, территорий для организации рынков, ярмарок, выставок, восстановлении местных пешеходных дорог, уличном освещении, создании и обустройстве центров по уходу за детьми, пожилыми людьми, созданию центров для посетителей туристических объектов и маршрутов, реставрации и сохранении недвижимого культурно-исторического наследия. Совокупная стоимость проекта не превысит 3 млн леев, а 20% составит вклад заявителя на участие в проекте.

12 600 ЛЕЕВ – ЗАРПЛАТА, КОТОРАЯ ОСТАНОВИТ МИГРАЦИЮ

Хотя власти пытаются на бумаге развивать село, население находится на грани выживания. Последний опрос СВС АХА показал, что зарплата является самым важным фактором для достойной жизни. Средняя зарплата, которую хочет получать гражданин, чтобы не уехать из страны, – 12 600 леев. В 2019 году средняя зарплата была на 2 700 леев больше, чем в прошлом году, когда она составила 9 900 леев. Это и есть порог бедности в Молдове. Когда в среднем зарплата составляет 6 900 леев, то более чем половина занятого населения Молдовы находится на грани выживания.

Почти половину доходов молдаване тратят на питание – 43%, 18% – на коммунальные услуги и около 11% – на одежду. Это основные цели, на которые тратятся доходы.

Что касается источников доходов, то почти 44% – это заработная плата. Важным источником остаются денежные переводы – их доля составляет почти 15%. Это говорит о том, что если бы этих переводов не было, то бедность по

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.
E-mail: info@cnpf.md

„DAAC Fenix” S.A.

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor ce a avut loc cu prezența acționarilor la 25.10.2019, cvorum 80,06%, pe adresa: str. Calea Iesilor, 10, mun. Chișinău.

HOTĂRÎRILE ADOPTATE PRIN VOT UNANIM LA ADUNĂREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR „DAAC FENIX” S.A.

1. Cu privire la dizolvarea societății.
  - 1.1 A aproba hotărârea privind dizolvarea societății în baza hotărârii adunării generale a acționarilor.
  - 1.2 A înceta efectuarea tranzacțiilor cu valori mobiliare ale societății din ziua publicării hotărârii privind dizolvarea societății.
2. Despre fondarea comisiei de lichidare.
  - 2.1 A crea comisia de lichidare în componența de trei persoane:
  - 2.2 A pune în sarcina comisiei de lichidare la finisarea decontărilor cu creditorii și/sau debitorii societății să creeze bilanțul de lichidare care urmează să fie aprobat la următoarea adunare a acționarilor.
3. Despre imputernicirea comisiei de lichidare se efectuează procedura de dezolvare Societății.
  - 3.1 A împuternici comisia de lichidare cu atribuții în ceea ce privește efectuarea procedurii de lichidare a societății:
4. Aprobarea etapei și perioadei dezolvării societății.
  - 4.1 Se aprobă etapei și perioadei dezvoltării societății.
5. Aprobarea ordinii și perioadei instiintării creditorilor despre inițierea procedurii dezvoltării
  - 5.1 A pune în sarcina comisiei de lichidare să publice în termen de 10 zile în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, precum și în ziarul „Capital Market” hotărârea privind dizolvarea societății.
6. Cu privire la autentificarea semnăturii președintelui și a secretarului adunării.
  - 6.1 A autentifica semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către Comisia de cenzori societății.

Organul executiv

на 773,1 леев или в 1,4 раза выше, чем доходы в селе. Население в городе получает доходы от заработной платы (54%) и соцобеспечения (19%), а у сельского населения доходы от зарплаты составляют всего 28,3%, это означает низкие зарплаты и отсутствие рабочих мест. Остальные доходы складываются из социального обеспечения (21%), денежных переводов (23%) и частной аграрной деятельности (17,8%).

Последние данные Всемирного банка показали, что бедность сократилась – 12,7%. Уровень бедности характеризуется и показателем ВВП на душу населения. Молдова остается страной с самым низким показателем среди стран Европы, обгоняя только Кыргызстан и Таджикистан. В среднем ВВП на душу населения в восемь раз меньше, чем в ЕС, и в четыре раза меньше, чем в Румынии. Среди стран СНГ Молдова находится на восьмом месте, то есть этот показатель у нас в 1,5 раза меньше, чем в Грузии, в 1,9 раза меньше, чем в Украине, примерно в 4 раза меньше, чем в Азербайджане и Беларуси и в 5 раз – чем в Казахстане и России.

Виктор UPCY

стране составила бы 30,2%, против нынешнего уровня 12,7%. В селе уровень бедности намного выше, чем в городе, так что благосостояние граждан Молдовы серьезно зависит от переводов из-за рубежа.

В среднем городской житель получает в 1,5 раза больше, чем сельский. Доходы населения в городе

Лизинг персонала: за и против

Новое увлечение на рынке труда. Экономический совет при премьер-министре по предложению ассоциаций бизнесменов, предложил адаптировать некоторые законы в сфере лизинга персонала, иначе говоря временного трудоустройства.

Это «современная форма рабства», считают профсоюзы, выступившие категорически против введения в национальное законодательство «лизинга персонала».

Рынок труда, правила, определяющие отношения между работником и работодателем, давно уже являются яблоком раздора, ведущим к конфликту интересов. Предприниматели стремятся к их либерализации «в соответствии с лучшими европейскими практиками и принципами Всемирной организации труда». Трудовые отношения чрезмерно регламентированы, считают предприниматели. Более того, ассоциации бизнесменов отмечают, что у нас нет норм, регулирующих временное трудоустройство (лизинг персонала), которое делает страну более конкурентоспособной и гибкой в сфере регулирования занятости рабочей силы. Поэтому, считают они, в национальное законодательство надо ввести положения Директивы 2008/104/CE о временном трудоустройстве, чтобы стимулировать создание новых рабочих мест и интеграцию рынка труда.

В недавно опубликованной Ассоциацией иностранных инвесторов «Белой книге» говорится, что «гибкие трудовые отношения составляют важный фактор для создания конкурентоспособной экономики, которая легко адаптируется к условиям рынка и экономики».

«Трудовой кодекс не предусматривает возможность осуществления временного перевода работника в рамках предприятия с письменного согласия сторон. Этот запрет препятствует заполнению временно ставшими вакантными рабочих мест на предприятии, и единственным решением здесь является найм новых людей на определенный срок или совмещение с функциями временно отсутствующего работника, что невыгодно и работодателю, и работнику», — отмечают иностранные инвесторы.

Другим аргументом является то, что трансфер работника в рамках предприятия «крайне важен, в частности для компаний, где обучение новых работников отнимает много времени и требует знаний и особой подготовки (курсы, знание информационных систем и рабочих процедур, вопросы безопасности и так далее), то есть и период адаптации продолжительнее».

Ассоциация иностранных инвесторов предлагает включить в Трудовой кодекс новую статью, позволяющую переводить работника на определенный срок с его согласия, в частности, в случаях командировок работников по делам компании, совмещения с функциями временно отсутствующего работника и в других случаях.

**ПРОФСОЮЗЫ:
ЭТО БУДЕТ СОВРЕМЕННАЯ
ФОРМА РАБСТВА**

Национальная конфедерация

профсоюзов Молдовы (НКПМ) отметила, что введение в Молдове института временной организации занятости (лизинг персонала) будет означать установление права работодателя (компания-пользователя) на использование труда работника через посредника (агентство временной занятости), без принятия на себя обязанностей (выплата зарплаты, профессиональная подготовка, условия предварительного уведомления, выплата компенсаций в случае прекращения трудовых отношений, очередного отпуска, медицинского отпуска, учебы и т. д.), что подразумевает, по мнению профсоюзов, регулирование самой современной формы рабства.

Такая форма занятости или, скорее, чрезмерная либерализация трудовых отношений направлена на снижение издержек работодателей за счет работников путем ограничения их законных прав и гарантий.

В ЧЕМ РИСКИ И НЕДОСТАТКИ?

По мнению профсоюзов, институт лизинга персонала приведет к нестабильности рабочего места, это негативно скажется на работнике: ему не выдадут банковский кредит; не продвинут по службе, он будет сталкиваться с постоянным стрессом. Кроме того это ограничивает право на трудоустройство в течение неопределенного периода времени в компании, по крайней мере до окончания контракта, подписанного с посредником (агентством временной занятости). Зачастую временные работники должны пройти испытательный срок, что оскорбительно. Кроме того, отрицательным фактом является использование данной формы «трудоустройства» не только для выполнения задач временного характера, но и для деятельности постоянного характера; расторжение индивидуальных трудовых договоров, заключенных на неопределенный срок с уже занятыми работниками, и перевод их в категорию временных работников (ситуация аналогична с поденщиками); существенное ослабление защиты работников со стороны государства и т. д.

Профсоюзы выражают беспокойство в связи с возможным и резким снижением защиты работников со стороны государства, так как отсутствует ясный и эффективный механизм государственного контроля за соблюдением предприятием или агентством временного трудоустройства требований законодательства в сфере труда. Профсоюзы полагают, что не исключен риск снижения ответственности работодателя перед работником, в случае ликвидации предприятия (банкротства) или сокращения персонала. Кроме того, нет механизма вмешательства, борьбы и констатации представителями временного работника нарушений предприятия норм, регулирующих трудовые отношения в сфере рабочего времени и вре-

мени отдыха, а также в сфере безопасности труда и возмещения материального ущерба временному работнику.

В НКПМ подчеркивают, что предлагаемая форма временного трудоустройства, то есть через Агентство временной занятости, выгодно только работодателю и посреднику: последний получает выгоду от комиссии со счета временного работника, а другой избегает расходов, связанных с содержанием персонала, профессиональным обучением, отдыхом, медицинским или учебным отпуском, ликвидацией или сокращением штата или штатного расписания, коллективным трудовым договором, индивидуальными трудовыми спорами и др. НКПМ высказывается против продвижения и принятия законопроекта, разработанного под патронажем Экономического совета при премьер-министре, целью которого является регулирование в национальном законодательстве лизинга персонала (института временной организации занятости).

ЧТО ЗНАЧИТ «ЛИЗИНГ ПЕРСОНАЛА»?

Лизинг персонала распространен в США и Европе, в том числе и в Румынии. В Молдове может быть введен в 2020 году. В прямом переводе это означает «аренда персонала», то есть поставка рабочей силы по заявке компании на определенный срок.

Адвокат Марин Балтэ из адвокатской компании Efrim, Roșca și Asociații, объясняет, что при лизинге персонала есть три участника: агентство лизинга персонала/рекрутинга; компания — бенефициарий услуг лизинга персонала и временный работник. Они не подписывают единый контракт. Агентство подписывает с компанией договор о лизинге, а работник подписывает индивидуальный договор с агентством. То есть эти работники являются сотрудниками агентства по лизингу персонала, но работают в компании — бенефициарии. Зарплаты и налоги сотрудников платит агентство по найму персонала. Компания платит агентству согласно договору, что включает и зарплату, и налоги временного работника, а также комиссионные для агентства по лизингу.

Одна из наиболее очевидных выгод в том, что организация может привлекать квалифицированных специалистов только на время решения конкретной задачи.

Лизинг персонала распространен в Румынии, где заработная плата временно трудоустроенного работника не может быть ниже зарплаты сотрудников компании, осуществляющих ту же или схожую работу.

Очевидно, что изменения в Трудовой кодекс, введение нового понятия «лизинг персонала» потребует публичных слушаний, чтобы предупредить любые возможные риски в будущем.

Влад БЕРКУ

Экономический портрет нашего времени создаем мы

В середине прошлой недели делегация Республики Молдова приняла участие в ежегодных заседаниях Международного валютного фонда (МВФ) и Всемирного банка в Вашингтоне. Собрания проводятся традиционно каждый год, на них рассматриваются глобальные проблемы, где, конечно, есть место и нашим маленьким проблемам.

Делегации нашей страны, сообщается в отчете о визите, предоставили международную экспертизу и рекомендации в сфере освоения институциональных возможностей, задач по устойчивому развитию, инклюзивному экономическому росту, изменений в инфраструктуре путем интеграции, инвестиций и инноваций, а также в сфере борьбы с коррупцией и продвижения прозрачности в правительственном секторе.

Темы, обсуждавшиеся в рамках финансовой стабильности, коснулись в частности суверенных долгов и понимания сопутствующих рисков, сектора небанковского кредитования, денег в мире мобильных технологий, управления потоками капитала, торговых войн и того, как они наносят ущерб мировым торговым связям.

Конечно, в ходе двусторонних встреч нашей делегации с представителями обеих международных организаций в основу дискуссий был положен более или менее хороший экономический контекст и вытекающие из него прогнозы макроэкономических показателей.

В начале июля этого года МВФ понизил прогноз роста экономики Молдовы на 2019 год до 3,5%. По прогнозам этой международной финансовой организации, рост валового внутреннего продукта Молдовы составит около 3,5 процента, что ниже, чем в 2018 году, когда в результате устойчивого внутреннего спроса ВВП вырос на четыре процента.

В 2018 году в стране резко снизилась инфляция в связи с регулируемые низкими ценами и ростом обменного курса. Однако рост инфляции ускорится, и к концу 2019 года составит около 7,5 процента, считают эксперты МВФ.

Валовая добавленная стоимость, созданная в секторе строительства, более всего повлияла на экономический рост, составив 43 процента от ВВП. За строительством следуют оптовая и розничная торговля, транспорт и складирование, отели и рестораны, на чью долю пришлось 21% роста. За первые три месяца этого года эти отрасли обеспечили 28 процентов роста. Интересно посмотреть, как эти показатели изменятся к концу года, при новых условиях налогообложения сектора HoReCa.

В середине года отмечалось явно инфляционное давление, в июле 2019 г. в Молдове была зарегистрирована дефляция на уровне 0,2%, как и месяцем ранее, а инфляция с начала года составила 4%.

Денежные переводы, несмотря на постоянную тенденцию снижения, остаются объектом пристального внимания.

В сентябре 2019 г. объем банковских переводов денежных средств из-за границы в пользу физических лиц Молдовы составил \$100,45 млн, увеличившись на 2,9% по сравнению с соответствующим периодом прошлого года. В то же время в целом за январь — сентябрь 2019 г. общий объем таких банковских переводов сложился в сумме \$903,33 млн, что на 5,5% ниже по сравнению с аналогичным периодом 2018 года. В структуре переводов по валютам из-за границы в пользу физических лиц в сентябре 2019 г. переводы в евро составили 55,6% (на 7,4 п. п. больше, по сравнению с сентябрем 2018 г.), переводы в долларах США — 40,2% (на 4,5 п. п. ниже соответствующего периода прошлого года), и в российских рублях — 4,2% (что на 2,9 п. п. ниже).

В распределении по государствам происхождения трансфертов в пользу физических лиц в НБМ отмечают переводы из Российской Федерации, сумма которых в сентябре 2019 г. составила \$20,92 млн или 20,8% от общего объема трансфертов. Это на 4 процентных пункта ниже сентября 2018 г. Переводы из Израиля в сентябре 2019 г. составили \$18,44 млн, Италии — \$11,6 млн. В первую десятку по этому показателю вошли также: США — \$8,41 млн, Германия — \$8,36 млн, Великобритания — \$6,83 млн, Франция — \$5,35 млн, Ирландия — \$1,64 млн, Испания — \$1,59 млн и Румыния — \$1,51 млн. Далее по объему денежных переводов в Молдову через банки в сентябре этого года следуют: Чехия — \$1,43 млн, Португалия — \$1,27 млн, Польша — \$1,12 млн и Турция — \$0,94 млн.

Очевидно, что снижение переводов ведет к сокращению внутреннего потребления, хотя это смягчается ростом номинальной среднемесячной зарплаты.

Если сравнить с 2015 годом, то в 2022 году номинальная зарплата должна будет удвоиться до 9328 леев, а к концу этого года составит 7320 леев. Согласно прогнозам на 2020 год, номинальная зарплата составит 7953 леев, правда, неизвестно, учитывалось ли при этом намерение нынешнего Правительства повысить заработную плату бюджетникам. Законопроект о бюджете на 2020 год предлагает повысить зарплату на 6-10 процентов. Министерство экономики предлагает повысить некоторым категориям работников зарплату на 1500-2000 леев. Учителям при этом могут повысить зарплату на 700 леев.

В целом существуют еще угрозы в будущем, в том числе глобальная экономическая ситуация, в частности в Европейском союзе, Российской Федерации и соседних странах; колебания валютного курса лея; неблагоприятные и сложнопрогнозируемые погодные условия, которые могут привести к снижению объемов аграрной продукции; политическая нестабильность, отрицательно влияющая на экономику и инвестиции, усиливающая социальную напряженность и вызывающая макроэкономическую нестабильность.

Константин ОЛТЯНУ